

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา
บ้านไชยมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง
จังหวัดนครราชสีมา

สารนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาดมหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี
ปีการศึกษา 2544
ISBN...

บทคัดย่อ

เจด็จ รัตนะ : การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา

กองทุนหมู่บ้านไชยมงคล

อาจารย์ที่ปรึกษา : อ.ดร. วิศิษฎ์พร วัฒนาวาทิน, 65 หน้า

ISBN

นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลที่ให้มีการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจนของประชาชนในชนบทและชุมชนเมืองเมื่อจัดตั้งกองทุนและได้ดำเนินการมาเป็นระยะเวลาหนึ่งจึงได้มีการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านโดยให้บัณฑิตกองทุนเป็นผู้ประเมินซึ่งวัตถุประสงค์ในการประเมิน คือ เพื่อให้ทราบกระบวนการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านไชยมงคลว่าบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองกำหนดไว้หรือไม่และเพื่อให้ทราบปัจจัยด้านบวกด้านลบที่มีผลต่อการบรรลุวัตถุประสงค์ของโครงการ และเพื่อทราบข้อมูลระดับความเข้มแข็งของหมู่บ้านตามตัวชี้วัดที่กองทุนหมู่บ้านกำหนดหรือไม่โดยใช้ชีพโมเดลเป็นรูปแบบในการประเมิน และใช้ บร.1-12 เป็นเครื่องมือในการประเมิน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้วิธีการสังเกต จดบันทึก การสัมภาษณ์ และการจัดเวทีชาวบ้าน ผลการวิเคราะห์ข้อมูลของกองทุนหมู่บ้านไชยมงคลชาวบ้านเขียนโครงการขอเงินไม่ค่อยได้เนื่องจากขาดความเข้าใจและเขียนหนังสือไม่ค่อยได้ และในการบริหารงานของคณะกรรมการกองทุนเป็นไปด้วดีเนื่องจากเป็นผู้ที่เคยผ่านงานมาแล้ว ชาวบ้านได้มีการพึ่งพาตนเองเช่นกระบวนการสรรหาคณะกรรมการกองทุน การร่างระเบียบ กองทุนซึ่งมีการประชุมเดือนละครั้งเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกัน การเกิดกองทุนหมู่บ้านไชยมงคลได้นั้น เริ่มจากชาวบ้านมีความสามัคคีร่วมมือกันประสานงานจัดตั้งกองทุน และมีความต้องการอยากให้มีกองทุนเกิดขึ้นเพื่อที่จะได้มีเงินทุนในการประกอบอาชีพ อีกทั้งคณะกรรมการกองทุนมีคุณสมบัติครบตามระเบียบคณะกรรมการกองทุนและส่วนใหญ่มีความพร้อมและเต็มใจที่จะเข้าร่วมบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน มีชาวบ้านสมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนเพิ่มมากขึ้นตามลำดับมีการวางแผนจัดสรรผลประโยชน์จากกองทุนเพื่อพัฒนาหมู่บ้านทั้งพัฒนาคนและพัฒนาสิ่งแวดล้อมปัจจัยด้านบวกที่ส่งผลให้กองทุนหมู่บ้านไชยมงคลบรรลุเป้าหมาย ได้แก่ ลักษณะความเป็นอยู่แบบเครือญาติ ซึ่งก่อให้เกิดความรักใคร่ปรองดองกัน ส่วนใหญ่มีอาชีพและรายได้เพียงพอที่จะเลี้ยงครอบครัวได้เนื่องจากประชากรส่วนใหญ่ย้ายมาจากตัวเมืองนครราชสีมาเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถสูง ส่วนปัจจัยด้านลบที่ขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุน

หมู่บ้านไชยมงคลได้แก่ หนี้สินเดิมของชาวบ้านก่อนที่จะมีกองทุนเงินต้นเข้ามา เช่น หนี้สินธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร และหนี้รายทุนนอกระบบ โดยเฉพาะหนี้สินของผู้กู้เงินกองทุน เกิดการสร้างองค์กรเครือข่ายเชื่อมโยง การเรียนรู้ร่วมกันระหว่าง กองทุนหมู่บ้านไชยมงคลและกองทุนหมู่บ้านอื่น ในตำบลเดียวกัน การจัดเวทีชาวบ้านระดับตำบลเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์และการแก้ปัญหาาร่วมกันของตัวแทนชาวบ้านในตำบลไชยมงคลและตัวแทนคณะกรรมการกองทุนแต่ละหมู่บ้าน ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของประชาชนในหมู่บ้านไชยมงคล มาจากความซื่อสัตย์ต่อตนเองไม่มีการคดโกงกันภายในหมู่บ้านโดยเฉพาะเรื่องการชำระหนี้ การที่ประชาชนในหมู่บ้านมีงานทำ มีรายได้ทุกครอบครัวทำให้ศักยภาพด้านฐานะการเงินของชาวบ้าน มีความมั่นคง มีความเป็นดีขึ้น มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันและช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาสในหมู่บ้านก่อให้เกิดความสามัคคีซึ่งเป็นผลให้กองทุนหมู่บ้านมีความเข้มแข็งและยั่งยืน ผลกระทบโดยตรง สมาชิกผู้กู้เงินสามารถลงทุนประกอบอาชีพ มีรายได้เพิ่มขึ้นในครอบครัว ทำให้เกิดการจ้างงานขึ้นภายในหมู่บ้านและผลประโยชน์จากกองทุนไว้ให้สมาชิกผู้กู้ต่อไปในอนาคต ผลกระทบโดยอ้อม มีเงินทุนหมุนเวียนภายในหมู่บ้าน เกิดการซื้อขายแลกเปลี่ยนอุดหนุนเกื้อกูลกันก่อให้เกิดความผาสุกในทุกครอบครัว ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศอีกระดับหนึ่ง

สาขาวิชาเทคโนโลยีการจัดการ
ปีการศึกษา 2544

ลายมือชื่อนักศึกษา...นางสาวณัฏฐา รัตนวง
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา...
ลายมือชื่ออาจารย์ร่วมปรึกษา...

หน้าอนุมัติ

อาจารย์ที่ปรึกษา และกรรมการสอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์ฉบับนี้ เห็นสมควรรับเป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาบริหารจัดการและประเมินโครงการ
ของสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคมมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารีได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(อาจารย์ ดร. วิศิษฐ์พร วัฒนาวาทิน)

กรรมการสอบ

.....
(รศ. นพ. เสริม ทรัพย์กลาง)

.....
(.....)

อนุมัติให้สารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตสาขาการจัดการและ
การประเมินโครงการ

.....
(.....)

คณบดีสำนักวิชาเทคโนโลยีสังคม

๒๗ ต.ค. ๒๕๔๕

วันที่..... เดือน..... พ.ศ.....

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี ผู้จัดทำสารนิพนธ์ขอกราบขอบพระคุณ คณาจารย์ ผู้นำชุมชนและชาวบ้าน ไชยมงคลที่ได้กรุณาให้คำปรึกษา แนะนำ ช่วยเหลือ อย่างดียิ่ง ทั้งในด้านวิชาการ และด้านการดำเนินการประเมิน ดังนี้

-อาจารย์ ดร. วิศิษฐ์พร วัฒนวาทีน อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

-อาจารย์ บุญเสริม เสมอกลาง อาจารย์นิเทศก์

-อาจารย์ ดร.พัฒนา กิตติอาษา และคณาจารย์ประจำสาขาเทคโนโลยีการจัดการสำนักวิชา

-เทคโนโลยีสังคม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี ที่ให้คำแนะนำปรึกษาทางด้านวิชาการ

-คุณยุทธนา เลิศกิ่ง พัฒนาการอำเภอและปลัดอบต.ที่ให้คำปรึกษาด้านการปฏิบัติงานในพื้นที่

-นายอำเภอ ผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ประธานกองทุนหมู่บ้านและคณะกรรมการกองทุนที่ให้ข้อมูล และอำนวยความสะดวก และขอขอบคุณชาวบ้าน ไชยมงคลที่ให้ความร่วมมือใน

การตอบคำถามต่าง ๆ

ท้ายนี้ ขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ที่ให้การเลี้ยงดูอบรมและส่งเสริมการศึกษาเป็นอย่างดีตลอดมา จนทำให้ผู้จัดทำสารนิพนธ์ประสบความสำเร็จในชีวิต

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ก
หน้าอำนวยการ.....	ข
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
สารบัญ.....	จ
สารบัญแผนภาพ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
บทที่ 1. บทนำ	
1. หลักการและเหตุผล.....	1
2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	1
3. กรอบแนวความคิดทฤษฎี.....	2
4. วิธีการดำเนินงาน.....	4
5. ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการประเมินโครงการ.....	5
บทที่ 2. เอกสารที่เกี่ยวข้อง	
1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์ และระเบียบกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ.....	6
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544.....	8
3. แบบติดตามสังเกตการณ์คัดเลือก คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	10
4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	10
5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน ไชยมงคล.....	12
6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	

	หน้า
และชุมชนเมือง.....	13
7. หลักการประเมิน โครงการแบบชีพท์โมเดล.....	14
8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง.....	14
9. เอกสารหลักวิชาการอื่น ๆ.....	15
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ	
1. รูปแบบการประเมิน.....	20
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	20
3. วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ประเมิน.....	21
4. ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามรูปแบบการประเมิน.....	22
5. ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมิน กับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน.....	39
6. การวิเคราะห์ข้อมูล.....	40
บทที่ 4 ผลการติดตามการประเมินโครงการ	
1. สภาพทั่วไปของหมู่บ้านไชยมงคล	
1.1 ประวัติความเป็นมา.....	41
1.2 สภาพภูมิศาสตร์.....	43
1.3 สภาพเศรษฐกิจและสังคม.....	44
1.4 วัฒนธรรมประเพณี.....	45
1.5 โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากร.....	46
1.6 ผู้นำชุมชน และการรวมกลุ่มและปัญหาท้องถิ่น.....	46
1.7 โครงการพัฒนาที่ผ่านมา.....	47
2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับหมู่บ้าน จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน	
2.1 วัตถุประสงค์ข้อ 1 การบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงาน กองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	47
2.2 วัตถุประสงค์ข้อ 2 ปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวาง	

	หน้า
การบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน.....	53
2.3 วัตถุประสงค์ข้อ 3 การสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้และ ทำให้เกิดความเชื่อมโยงกันระดับหมู่บ้านและตำบล.....	54
2.4 วัตถุประสงค์ข้อ 4 ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของ ประชาชนและที่กำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง.....	55
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับรายบุคคล.....	56
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	
1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ.....	60
2. วิธีการดำเนินการ.....	60
3. ผลการดำเนินงาน.....	60
4. การบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้าน ไชยมงคล.....	61
5. ผลกระทบโดยตรงและผลกระทบ โดยอ้อม.....	62
6. ข้อเสนอแนะ.....	62
บรรณานุกรม.....	64
ภาคผนวก.....	65

สารบัญภาพ

แผนภาพที่	หน้า
I. ระบบการทำงานของกองทุนหมู่บ้าน ไชยมงคล ในรูปแบบ ซิพพีโมเดล.....	3

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและ วิธีการเก็บข้อมูลการประเมินบริบท.....	22
2. ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและ วิธีการเก็บข้อมูลการประเมินปัจจัยนำเข้า.....	27
3. ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและ วิธีการเก็บข้อมูลการประเมินกระบวนการ.....	30
4. ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและ วิธีการเก็บข้อมูลการประเมินผลผลิต.....	34
5. องค์ประกอบการประเมิน.....	38
6. ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมิน กับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน.....	41

บทที่ 1

บทนำ

1. หลักการและเหตุผล

ความยากจนของประชาชนในชนบทและชุมชนเมือง คือการไม่มีทุนและขาดโอกาสเข้าถึงแหล่งเงินทุน เพื่อนำมาพัฒนาอาชีพสร้างรายได้ ลดรายจ่าย ตลอดจนบรรเทาเหตุฉุกเฉิน และความจำเป็นเร่งด่วน รัฐบาลมีเจตนารมณ์ที่จะแก้ปัญหาความยากจนโดยกำหนดนโยบายเร่งด่วนในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในการพัฒนาเศรษฐกิจอีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นที่มีขีดความสามารถในการจัดระบบ และบริหารจัดการกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการเสริมสร้างความเข้มแข็งด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้าน และชุมชนเมืองสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อันเป็นการกระตุ้น เศรษฐกิจในฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักเลขาธิการ นายกรัฐมนตรี, 2544)

หมู่บ้านไชยมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ได้จัดตั้งกองทุนแล้วเสร็จเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2544 และได้รับอนุมัติให้ตั้งกองทุนพร้อมกับการจัดสรรโอนเงินเข้ากองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2544 เพื่อที่จะให้ทราบว่าโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนี้บรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด จึงสมควรที่จะมีการประเมินและผู้ทำสารนิพนธ์ในฐานะที่เป็นนักศึกษาบัณฑิตกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ปฏิบัติงานในพื้นที่หมู่บ้านไชยมงคลนี้มาระยะหนึ่งแล้วจึงรับผิดชอบในการประเมิน และเรียบเรียงเป็นสารนิพนธ์ ฉบับนี้

2. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

2.1 เพื่อการศึกษาการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนบ้านไชยมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ในประเด็นต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

2.1.1 บ้านไชยมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงานสร้างรายได้

2.1.2 บ้านไชยมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน

2.1.3 บ้านไชยมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่ม เพื่อการแก้ปัญหาของตนเอง มีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง

2.1.4 เศรษฐกิจของบ้านไชยมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ได้รับการกระตุ้นและภูมิคุ้มกัน

2.1.5 ประชาชนในบ้านไชยมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจ

2.2 เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบ ที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายตามข้อ 2.1 ว่ามีอะไรบ้าง

2.3 เพื่อศึกษากระบวนการสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้ และการเกิดความเชื่อมโยงระหว่างกันภายในระดับหมู่บ้านและระดับตำบล

2.4 เพื่อศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามตัวชี้วัด ซึ่งกำหนดโดยกองทุนหมู่บ้านไชยมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

3. กรอบแนวคิดทฤษฎี

กรอบแนวคิดทฤษฎีที่ใช้ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ ได้แก่แนวคิดตามรูปแบบการประเมินของสตัฟเฟิลบีม (Stuffle Beam) ที่เรียกว่า ชิฟฟ์โมเดล (CIPP - MODEL) ซึ่งมีอักษรย่อที่มีความหมายดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

C ย่อมาจาก Context คือ บริบทรายบุคคลและหมู่บ้าน

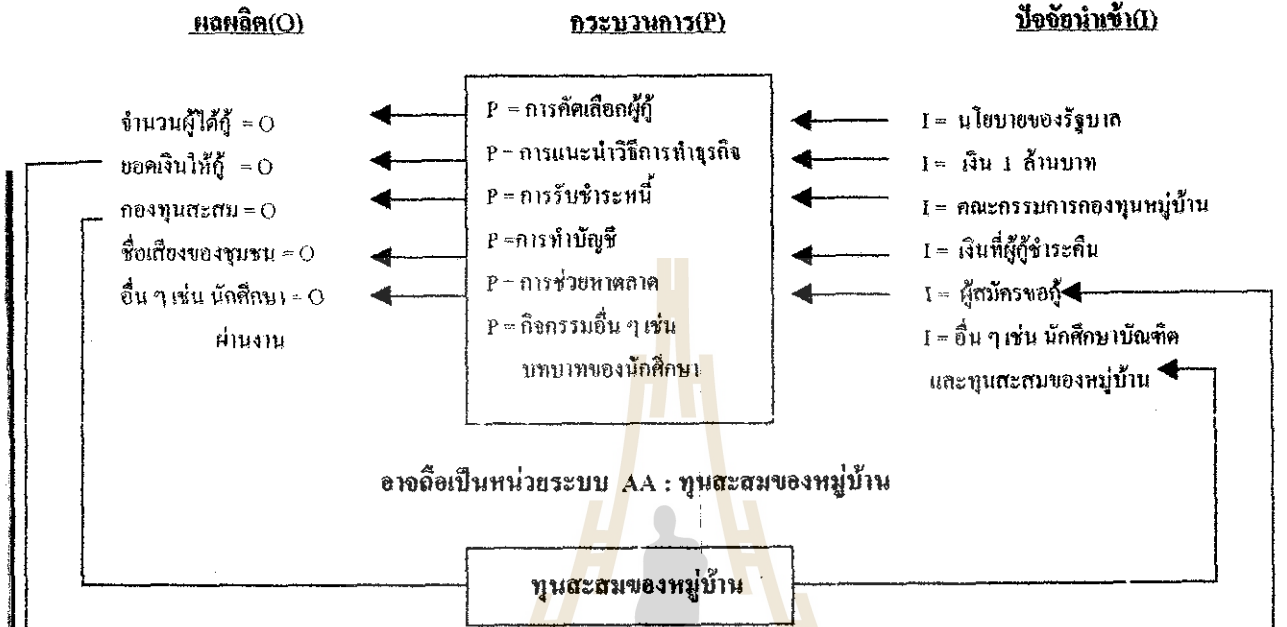
I ย่อมาจาก Input คือ ปัจจัยนำเข้า

P ย่อมาจาก Process คือ กระบวนการ

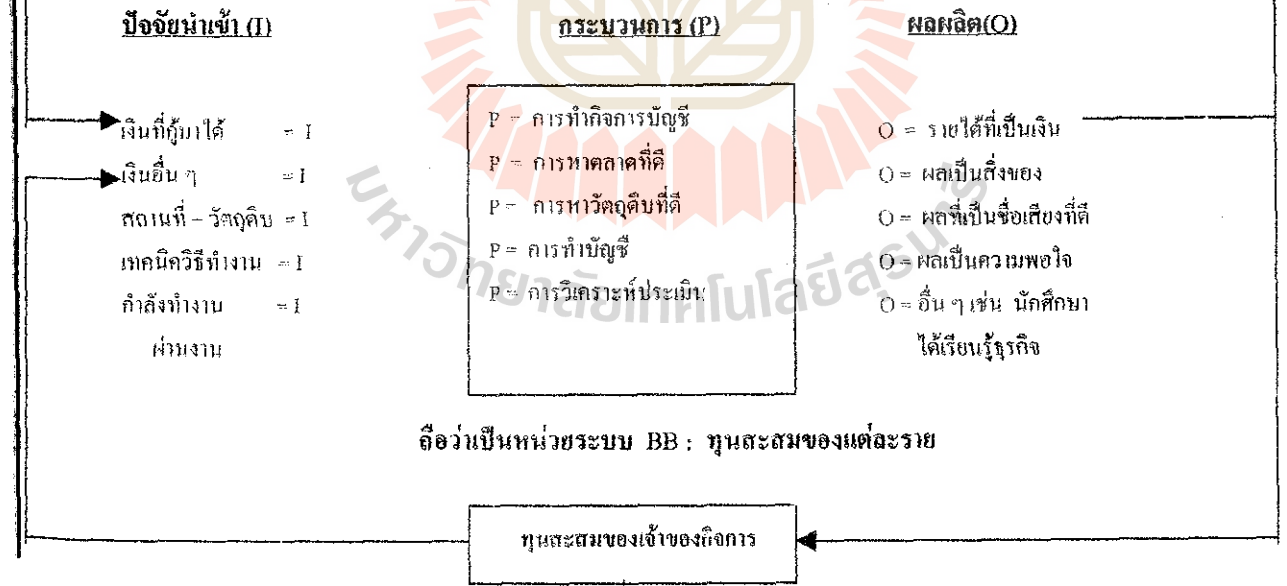
P ย่อมาจาก Product คือ ผลผลิต

เมื่อนำ ชิฟฟ์โมเดล มาประยุกต์ใช้กับองค์ประกอบภายในกองทุนหมู่บ้านไชยมงคล สามารถแสดงรายละเอียดได้ตามแผนภูมิต่อไปนี้

หน่วยระบบ A: หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำส่งเสริมผู้

หน่วยระบบ B : หน่วยระบบการดำเนินการของผู้กู้แต่ละราย (B1.....Bn)

- บริษัท C**
- C1 = ประวัติหมู่บ้าน
 - C2 = ตกาพภูมิศาสตร์
 - C3 = ศกพเศรษฐกิจและสังคม
 - C4 = โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากร
 - C5 = ผู้นำชุมชนและการจัดตั้งกลุ่ม
 - C6 = โครงการพัฒนา

แผนภูมิที่ 1 ระบบการทำงานของโครงการกองทุนหมู่บ้านบ้านไผ่แดง (ที่มา : ปรับปรุงจากชุดวิชาศานาธิพนธ์)

จากแผนภูมิจึงนี้ แสดงภาพโดยรวมของการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและผู้กู้จึงประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นหน่วยระบบ A ได้แก่ หน่วยระบบการบริหารจัดการและแนะนำ ส่งเสริมผู้กู้ โดยมีหน่วยระบบสะสมทุนเป็นหน่วยระบบพ่วง คือหน่วยระบบ AA

ส่วนที่ 2 เป็นหน่วยระบบ B ได้แก่ หน่วยระบบการดำเนินงานกิจการของผู้กู้แต่ละราย โดยมีหน่วยระบบสะสมทุนเป็นหน่วยระบบพ่วง คือ หน่วยระบบ BB

สำหรับหน่วยระบบ A มีปัจจัยนำเข้า ได้แก่ I ตามรายการต่าง ๆ ดังปรากฏในแผนภูมิมีกระบวนการทำงาน ได้แก่ P ตามรายการต่าง ๆ ดังปรากฏในแผนภูมิ และมีผลผลิต ได้แก่ O ตามรายการต่าง ๆ ดังปรากฏในแผนภูมิ

หน่วยระบบ B คล้ายกันกับหน่วยระบบ A คือเป็นหน่วยระบบของผู้กู้แต่ละคน มีปัจจัยนำเข้า ได้แก่ I ที่จะนำมาประกอบกิจการของผู้กู้แต่ละราย มี P คือ กระบวนการทำอาชีพตามรายการ และมี O ได้แก่ ผลผลิตตามรายการ

ความเชื่อมโยงที่สำคัญของหน่วยระบบ A และ B คือ หน่วยระบบกองทุนเป็นผู้ให้เงินกู้แก่หน่วยระบบ B และอาจจะช่วยหาตลาดจำหน่ายสินค้าบางอย่าง ตลอดจนช่วยหาวิธีแนะนำดำเนินการให้ได้ผลดี ส่วนหน่วยระบบ B เมื่อดำเนินการได้ผลดี ส่งคืนเงินกู้พร้อมดอกเบี้ยให้กับหน่วยระบบ A

ส่วนที่ 3 บริบท C ในที่นี้หมายถึงบริบทของหน่วยระบบ A และ B เช่น สภาพภูมิประเทศ และประชากรของชุมชน ตลอดจนสภาพเศรษฐกิจโดยทั่วไปของหมู่บ้าน ไชยมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา และนโยบายของรัฐบาลเกี่ยวกับกองทุน

4. วิธีดำเนินการ

การดำเนินการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้าน ไชยมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีขั้นตอนต่อไปนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

- ขั้นที่ 1 ศึกษาให้เข้าใจเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้าน ไชยมงคล
- ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้าน ไชยมงคลที่ผู้ทำสารนิพนธ์ปฏิบัติงานอยู่
- ขั้นที่ 3 ใช้ชีพชีโมเดลวิเคราะห์กองทุนหมู่บ้าน ไชยมงคล และกำหนดตัวบ่งชี้ตลอดจนตัวแปรที่จะทำการเก็บข้อมูล
- ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยข้อมูลบางส่วนจากแบบบร.บางส่วนทำการเก็บข้อมูลเพิ่มเติม
- ขั้นที่ 5 ประมวลผลสังเคราะห์ข้อมูลตามประเด็นที่ต้องเขียน

ขั้นที่ 6 นำข้อมูลที่ได้จากขั้นที่ 5 มาเรียบเรียงเป็นรูปเล่มสารนิพนธ์

5. ผลที่คาดว่าจะได้รับการประเมินโครงการ

ผลการศึกษาคั้งนี้จะได้ประโยชน์ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

1. ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินงาน และกระบวนการจัดการกองทุนหมู่บ้าน ไชยมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
2. ได้ทราบและมีความรู้ความเข้าใจ ปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรค และสนับสนุนการดำเนินงานของกองทุนบ้าน ไชยมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
3. ได้ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของการบริหารการพัฒนาเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้าน ไชยมงคล และแนวทางวัดความสำเร็จในโครงการพัฒนาต่าง ๆ ระดับหมู่บ้านและชุมชนเมือง
4. ผู้ทำสารนิพนธ์ได้ความรู้ ความเข้าใจ เกี่ยวกับการศึกษาที่มีระเบียบวิธีที่เป็นวิทยาศาสตร์ อันจะนำไปสู่การคิดวิเคราะห์ปัญหาต่างๆ อย่างเป็นไปได้

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

ผู้ทำสารนิพนธ์ได้ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง กรณีศึกษาหมู่บ้านไชยมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ทั้งที่เป็นนโยบาย หลักการ ระเบียบต่าง ๆ รวมทั้งแนวคิดทฤษฎีการประเมินและหลักวิชาที่เกี่ยวข้องกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สรุปได้เป็น 9 ด้านดังนี้ (กระทรวง - ศึกษาธิการ, 2545)

1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

3. การติดตามสังเกตการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
4. การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้าน
5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
7. หลักการประเมินโครงการ รูปแบบและประเมินแบบ ซิฟฟ์โมเดล
8. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
9. หลักวิชาที่เกี่ยวข้องอื่น ๆ
 - 9.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา
 - 9.2 ความเข้มแข็งของชุมชน
 - 9.3 เครือข่ายองค์กรการเรียนรู้
 - 9.4 ประชาคม
 - 9.5 การพัฒนาที่ยั่งยืน
 - 9.6 ธุรกิจชุมชน
 - 9.7 ระบบบัญชีกองทุนหมู่บ้าน

1. นโยบาย หลักการ วัตถุประสงค์และระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ
 - 1.1 นโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

นโยบายเร่งด่วนของรัฐบาลซึ่งได้แถลงต่อรัฐสภา ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งละ 1 ล้านบาท เพื่อเป็นแหล่งเงินทุนในการลงทุนสร้างอาชีพเสริมและรายได้ ให้แก่ประชาชนและรัฐวิสาหกิจขนาดเล็ก อีกทั้งเพื่อให้ท้องถิ่นที่มีขีดความสามารถในการจัดระบบและบริหารจัดการเงินกองทุนของตนเอง เพื่อสร้างศักยภาพในการสร้างความเข้มแข็งด้านสังคมและด้านเศรษฐกิจของประชาชนในหมู่บ้านและชุมชนเมืองสู่การพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน อันเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศ รวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจและสังคมของประเทศในอนาคต

1.2 หลักการสำคัญของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

นโยบายดังกล่าวจะประสบความสำเร็จได้ควรประกอบด้วยหลักการสำคัญ 4 ประการคือ

- 1) ความพร้อมของหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- 2) การบริหารจัดการเงินกองทุนหมุนเวียนหมู่บ้าน
- 3) การปฏิรูประบบบริหารราชการแผ่นดิน ตามแนวทางให้หมู่บ้านเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา
- 4) การติดตามและประเมินผล โดยมีตัวชี้วัดประสิทธิภาพของกองทุน

1.3 วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีดังนี้

- 1) เป็นแหล่งเงินทุนหมุนเวียนในหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำหรับการลงทุนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงานหรือเพิ่มรายได้ การลดรายจ่าย และสร้างสัมพันธภาพที่ดีแก่ประชาชน
- 2) ส่งเสริมท้องถิ่นชุมชนให้มีความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน
- 3) เสริมสร้างกระบวนการพึ่งตนเอง โดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง มีการสร้างศักยภาพของตนเอง และมีการสร้างเศรษฐกิจแบบพอเพียง
- 4) เพื่อเป็นการกระตุ้นเศรษฐกิจในระดับฐานรากของประเทศรวมทั้งเสริมสร้างภูมิคุ้มกันแก่ชุมชนท้องถิ่นและสังคมโดยรวม
- 5) ประชาชนในท้องถิ่นมีศักยภาพ และความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

1.4 ระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีระเบียบที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

- 1) ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

2) ระเบียบคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544

ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ประกอบด้วย 2 หมวดดังนี้

หมวด 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ข้อ 1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ มีชื่อย่อว่า กทบ. มีคณะกรรมการและผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกิน 10 คน คณะกรรมการอาจแต่งตั้งกรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ จำนวนไม่เกิน 4 คน

ข้อ 2 กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิวาระคราวละ 2 ปี แต่อาจได้รับแต่งตั้งอีกได้ ในกรณีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งก่อนครบวาระให้ผู้ได้รับแต่งตั้งตำแหน่งแทน ดำรงตำแหน่งเท่ากับวาระที่เหลืออยู่ในกรณีกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิพ้นจากตำแหน่งตามวาระหากยังไม่มีการแต่งตั้งผู้ทรงคุณวุฒิให้ปฏิบัติหน้าที่ไปจนกว่าจะมีผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับแต่งตั้งใหม่เข้ารับหน้าที่

ข้อ 3 นอกจากการพ้นจากตำแหน่งดังที่กล่าว ในข้อ (2) แล้ว กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจะพ้นตำแหน่งเมื่อ

- ตาย
- ลาออก
- เป็นบุคคลล้มละลาย
- คณะรัฐมนตรีมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง
- เป็นคนไร้ความสามารถ
- ได้รับจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

ข้อ 4 การประชุมของคณะกรรมการ ต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนกรรมการทั้งหมด ในการประชุมคราวใด ถ้าประธานกรรมการไม่มาประชุมหรือไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ได้ให้รองประธานปฏิบัติหน้าที่แทน ถ้ารองประธานไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ให้เลือกกรรมการคนหนึ่งที่มาประชุมเป็นประธาน การวินิจฉัยชี้ขาดให้ถือเสียงข้างมากกรรมการคนหนึ่งให้มีหนึ่งเสียงในการลงคะแนน ถ้าคะแนนเสียงเท่ากันให้ประธานเป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ 5 คณะกรรมการมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- กำหนดนโยบายการจัดตั้งและแนวทางการบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชน

- กำหนดแผนการจัดหาเงินทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง และแผนการจัดสรรให้แก่กองทุน
- จัดทำร่างกฎหมายเกี่ยวกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เสนอต่อคณะรัฐมนตรี
- กำหนดแผนงานและออกระเบียบข้อบังคับและประกาศในการจัดตั้งและแนวทางบริหารงานกองทุน
- ออกระเบียบเกี่ยวกับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน และบริหารกองทุนหมู่บ้าน
- ออกระเบียบที่เกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน จัดหาและจัดสรรประโยชน์ของกองทุน
- แต่งตั้งคณะกรรมการ คณะทำงาน เพื่อดำเนินการตามระเบียบ
- ออกระเบียบ คำสั่งและประกาศอื่น ๆ เพื่อปฏิบัติการตามระเบียบ
- รายงานผลการดำเนินงานปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งฐานะการเงินของกองทุนให้คณะรัฐมนตรีทราบอย่างน้อย ปีละ 1 ครั้ง

หมวด 2 สำนักคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

ข้อ 1 สำนักงานมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- ทำหน้าที่เป็นสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการ
- ปฏิบัติงานธุรการของคณะกรรมการ ที่ปรึกษาคณะกรรมการ และคณะกรรมการ
- ศึกษารวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการดำเนินงานของคณะกรรมการและของกองทุน
- ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้ทราบถึงการจัดตั้ง นโยบาย และแนวทางการบริหารกองทุน
- ดำเนินการและประสานงานกับส่วนราชการ และองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อเตรียมความพร้อมในการจัดตั้งกองทุน และแนวทางการบริหารกองทุน
- จัดให้มีหรือสนับสนุนให้มีการประชุมชี้แจงและฝึกอบรมบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานของกองทุน
- ให้การสนับสนุน ปรึกษาหารือและข้อเสนอแนะแก่คณะกรรมการ เกี่ยวกับนโยบายระเบียบ หลักเกณฑ์ การดำเนินงานกองทุน

3. การติดตามสังเกตการณ์คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

การติดตามสังเกตการณ์ คัดเลือกคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง มีส่วนสำคัญในการประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองต่างๆ เนื่องจากกระบวนการคัดเลือกคณะกรรมการกองทุนจะต้องเป็นไปตามระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริหารกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 กล่าวคือ

1. จะต้องมีการเวียนสามในสี่ของครัวเรือนทั้งหมดเข้าร่วมประชุม
2. การเลือกคณะกรรมการหมู่บ้านและชุมชนเมืองให้เป็นไปตามมติที่ประชุม

สำหรับคุณสมบัติของคณะกรรมการกองทุนจะต้องเป็นไปตามข้อ 17 ของระเบียบคณะกรรมการว่าด้วยการจัดตั้งและบริการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ พ.ศ. 2544 ดังนี้

- ข้อ 1 เป็นผู้ที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน และอาศัยอยู่ในหมู่บ้านติดต่อกันเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี ก่อนวันได้รับคัดเลือกเป็นคณะกรรมการกองทุน
- ข้อ 2 เป็นผู้บรรลุนิติภาวะโดยมีอายุ 20 ปีบริบูรณ์
- ข้อ 3 ปฏิบัติตนอยู่ในหลักศาสนา มีความรับผิดชอบเสียสละ ไม่คิดการพัน ไม่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด ไม่มีประวัติเสียทางการเงิน
- ข้อ 4 ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- ข้อ 5 ไม่เคยได้รับโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก
- ข้อ 6 ไม่เคยต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ามีความผิดว่ารอกการกำหนดโทษ
- ข้อ 7 ไม่เคยถูกให้ออก ปลดออก หรือไล่ออกทางราชการ
- ข้อ 8 ไม่เป็นผู้ไม่ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้งที่เสียสิทธิ์
- ข้อ 9 ไม่เคยเป็นผู้ที่พ้นจากตำแหน่งคณะกรรมการกองทุน

4. แบบคำขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

การขอขึ้นทะเบียนและประเมินความพร้อมของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองนั้น มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ได้ประเมินความพร้อมด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้านและชุมชนเมือง ตามสภาพความเป็นจริง สำหรับหมู่บ้านและชุมชนเมืองจะต้องมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี, 2545)

1. ข้อมูลทั่วไปของหมู่บ้านและชุมชนเมือง คือ จำนวนประชากร จำนวนครัวเรือน อาชีพของประชากรในหมู่บ้านและชุมชนเมือง ผลผลิตด้านการเกษตรและอื่น ๆ เช่น การเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ อุศตสาหกรรมในครัวเรือน เป็นต้น และรายได้เฉลี่ยของประชากรในหมู่บ้านและชุมชน

2. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งมาจากจำนวนครัวเรือนที่เข้าร่วมประชุมเพื่อกำหนดวิธีการเลือกคณะกรรมการ วิธีการคัดเลือกและ วันเวลาคัดเลือกโดยคณะกรรมการที่มีการคัดเลือกจะต้องมีคุณสมบัติครบถ้วนตามระเบียบของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

3. การเตรียมพร้อมของหมู่บ้าน คือ ระเบียบข้อบังคับสำหรับใช้ในการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยคณะกรรมการได้กำหนดร่างระเบียบขึ้นมาแล้วเสนอให้ประชาชนลงมติเห็นชอบ ซึ่งมีข้อระเบียบดังต่อไปนี้

- ข้อบังคับเกี่ยวกับสมาชิกภาพ (การเข้าเป็นสมาชิก การลาออก การฝากเงินออม การถือหุ้น ค่าธรรมเนียม และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับสมาชิก
- ข้อบังคับเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงินของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน
- ข้อบังคับเกี่ยวกับการกู้ยืมเงิน และชำระคืนเงินกู้
- ข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดทำบัญชีของกองทุน
- ข้อบังคับเกี่ยวกับการเร่งรัดหนี้สิน
- ข้อบังคับเกี่ยวกับสวัสดิการหมู่บ้าน
- ข้อบังคับเกี่ยวกับดอกเบี้ย

4. ทุนค้ำเนินของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งได้จากสมาชิกที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมกับกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองในรูปแบบการถือหุ้น เงินออม ค่าธรรมเนียม เงินบริจาคให้เปล่า หรืออื่น ๆ

5. แนวคิดในการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง เมื่อได้รับการสนับสนุนเป็นวงเงินไม่เกิน 1 ล้านบาท จากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ เช่น

- วิธีการในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้านให้มีการกระจายผลประโยชน์ให้ทั่วถึง
- วิธีการในการบริหารเงินกองทุนหมู่บ้านให้มีการหมุนเวียนอย่างต่อเนื่อง
- การให้สมาชิกกู้ยืมเพื่อทำกิจกรรมอะไร และใช้หลักเกณฑ์อะไรในการพิจารณาเงินกู้
- วิธีการในการควบคุมและติดตามการใช้เงินกู้
- วิธีการป้องกันความเสี่ยงภัยในการให้กู้
- วิธีการแก้ไขปัญหาในกรณีที่สมาชิกได้รับเงินกู้ไปแล้วไม่ส่งใช้คืนเงิน และดอกเบี้ยตามสัญญา

5. ระเบียบกองทุนหมู่บ้านไชนมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชนมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
(สมุดบันทึกรายงานการประชุมหมู่บ้านไชนมงคล, 2544)

ระเบียบข้อบังคับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านไชนมงคล

1. ที่ตั้ง บ้านเลขที่ 49 บ้านไชนมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชนมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

2. วัตถุประสงค์

- 2.1 เพื่อเป็นแหล่งกองทุนหมุนเวียนให้กับสมาชิก
- 2.2 เพื่อฝึกให้สมาชิกรู้จักการออมทรัพย์ด้วยการถือหุ้น
- 2.3 เพื่อให้บริการเงินกู้แก่สมาชิก
- 2.4 เพื่อพัฒนาจิตใจสมาชิกให้เป็นคนดี มีคุณธรรม

3. แหล่งที่มาของกองทุน ประกอบด้วยเงินและทรัพย์สินดังนี้

- 3.1 เงินที่ได้รับจัดสรรจากรัฐบาล
- 3.2 เงินกู้ยืม
- 3.3 ดอกผล หรือ ผลประโยชน์ใด ๆ ที่เกิดจากเงินกองทุน
- 3.4 เงินค่าหุ้น
- 3.5 เงินสมทบจากกลุ่มหรือองค์กรสมาชิก

4. คุณสมบัติของสมาชิก

4.1 เป็นผู้ที่มีบ้านหรืออาศัยอยู่ในหมู่บ้านไชนมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชนมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา เป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 3 เดือน ก่อนการจัดตั้งกองทุน

4.2 เป็นผู้ที่มีสัญชาติไทย มีความรู้ ความเข้าใจ เห็นชอบในหลักการของกองทุน และเข้าร่วมในกิจกรรมของกองทุน

4.3 เป็นผู้พร้อมที่จะปฏิบัติตามระเบียบของกองทุน

4.4 เป็นผู้ที่คณะกรรมการกองทุน ได้มีมติเห็นชอบให้เข้าเป็นสมาชิก

4.5 เป็นผู้ที่อดทน เสียสละ และเห็นแก่ประโยชน์ของกองทุนเป็นสำคัญ

4.6 มีเงินถือหุ้นๆ ละ 10 บาท เป็นจำนวน 5 หุ้นขึ้นไปแต่ต้องไม่เกิน 1 ใน 5 ของจำนวนหุ้นทั้งหมด

5. การสมัครเข้าเป็นสมาชิก

5.1 ยื่นคำขอสมัครเป็นสมาชิกกองทุนได้ที่คณะกรรมการกองทุน

5.2 ให้มีคุณสมบัติตามข้อ 4 สามารถยื่นสมัครเป็นสมาชิกได้

6. การพ้นสภาพจากการเป็นสมาชิก

6.1 คาย

6.2 ถาออก และได้รับอนุมัติให้ถาออกจากคณะกรรมการกองทุน

6.3 วิกถจริต จิตพื้นเพือน หรือศาลตั้งให้เป็นบุคคลไร้ความสามารถ

6.4 มีคุณสมบัติไม่ตรงกับข้อ 4

6. การพิจารณาเงินกู้สำหรับคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านไชยมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

การพิจารณาเงินกู้ให้กับผู้กู้ นั้น คณะกรรมการจะต้องดำเนินการตามหมวด 7 ว่าด้วยการกู้ยืม เงินกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง สำนักนายกรัชมุนตรี, 2544)

1. สมาชิกที่ประสงค์จะขอเงินจะต้องจัดทำโครงการเพื่อขอเงินโดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน

2. คณะกรรมการกองทุนมีอำนาจในการอนุมัติเงินกู้รายหนึ่งไม่เกินสองหมื่นบาท แต่ทั้งนี้การอนุมัติเงินกู้ต้องไม่เกินห้าหมื่นบาท

3. ในกรณีที่คณะกรรมการกองทุนอนุมัติเงินกู้ยืมตามคำขอทั้งหมด หรือบางส่วนให้บันทึกความเห็นในแบบคำขอกู้ยืมเงิน พร้อมทั้งส่งสำเนาแบบคำขอกู้ยืมเงินตลอดจนเงื่อนไขและรายละเอียดในการอนุมัติเงินกู้แจ้งให้ผู้ขอและธนาคารรับทราบโดยเร็ว

4. ให้คณะกรรมการกองทุนกำหนดอัตราดอกเบี้ยหรือค่าตอบแทนเงินฝากและเงินกู้เป็นอัตราที่แน่นอน ตามความเห็นชอบจากที่ประชุมสมาชิก

5. การกำหนดระยะคืนเงินกู้ ระยะเวลาไม่เกินหนึ่งปีนับแต่วันที่ทำสัญญา

6. ในกรณีที่ผู้กู้ผิดสัญญาตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในสัญญากู้ยืมเงินให้ผู้กู้เสียเบี้ยปรับตามที่ได้ทำสัญญาไว้กับกองทุน

เกณฑ์การพิจารณาเงินกู้หมู่บ้านไชยมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

1. การอนุมัติเงินกู้สมาชิกที่ประสงค์จะขอเงินจะต้องจัดทำโครงการเพื่อขอเงินโดยระบุวัตถุประสงค์ในการกู้ยืมเงินอย่างชัดเจน

2. ลักษณะโครงการที่สมาชิกเขียนขึ้นจะต้องเป็นโครงการที่สามารถดำเนินการได้จริงและสามารถเห็น ได้ชัดเจนว่ามีความคุ้มค่าต่อการลงทุน

3. วงเงินกู้สมาชิกรายหนึ่งกู้เงินได้ไม่เกินสองหมื่นบาทต่อคน

4. หลักประกันเงินกู้ อาจเป็นบุคคลหรือหลักทรัพย์อย่างใดอย่างหนึ่ง

7. หลักการประเมินโครงการรูปแบบการประเมินแบบ จีพีไอโมเดล

แนวความคิดของสตีฟเฟิลดิมในการประเมินโครงการรูปแบบการประเมินแบบจีพีไอโมเดล เพื่อนำมาเป็นทางเลือกในการตัดสินใจ ได้กำหนดประเด็นที่ประเมินออกเป็น 4 ประเภท ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

1. การประเมินสภาวะแวดล้อม (Context Evaluation:C) เป็นการประเมินก่อนการดำเนินโครงการ เพื่อพิจารณาหลักการและเหตุผล ความจำเป็นที่ต้องดำเนินโครงการ ประเด็นปัญหา และความเหมาะสมของเป้าหมายโครงการ

2. การประเมินปัจจัยเบื้องต้น (Input Evaluation : I) เป็นการประเมิน เพื่อพิจารณาความเหมาะสมของความพอเพียงของทรัพยากร อาทิ จำนวนคน งบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ รวมทั้งเทคโนโลยีและแผนการดำเนินโครงการ

3. การประเมินกระบวนการ (Process Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อหาข้อบกพร่องของการดำเนินงาน ที่จะใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนา แก้ไข ปรับปรุง ในการดำเนินการ ช่วงต่อไปมีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยมีกรบันทึกไว้เป็นหลักฐานทุกขั้นตอน

4. การประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้น (Product Evaluation : P) เป็นการประเมินเพื่อเปรียบเทียบผลผลิตที่เกิดขึ้นกับจุดประสงค์ของโครงการ รวมทั้งการพิจารณาในประเด็นของการขยาย เลิก ขยาย หรือปรับเปลี่ยนโครงการ

ในการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ ผู้ทำสารนิพนธ์จะใช้กรอบแนวคิด ทฤษฎีในการประเมินโดยใช้รูปแบบของการประเมินแบบจีพีไอโมเดล ดังกล่าวแล้ว

8. การวิเคราะห์โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นโครงการที่มุ่งสนับสนุนการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติกองทุนแล้วเสร็จ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง นำไปสู่ความเข้มแข็งด้านสังคมและเศรษฐกิจของชุมชนอย่างยั่งยืน โดยการจัดสรรทุนการศึกษาแก่บัณฑิตให้เข้าศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและประเมินโครงการ โดยกำหนดให้ศึกษาเกี่ยวกับการปฏิบัติงานจริงในพื้นที่หมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้เป็นกิจกรรมหลักในการศึกษา โดยเนื้อหาหลักสูตรจะมุ่งเน้นเกี่ยวกับการบริหารจัดการการเงิน การบัญชี การจัดทำโครงการ การวิเคราะห์โครงการ การวิจัยและประเมินผลโครงการ การออกแบบผลิตภัณฑ์และการตลาดรวมถึงการเรียนรู้ชุมชน การประเมินผลการพัฒนาชุมชนที่ใช้วิจัยเป็นเครื่องมือ (มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี, 2544)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ที่ตนเองได้อย่างยั่งยืน
2. เพื่อสร้างรายได้ สร้างโอกาสสำหรับบัณฑิตว่างงานโดยเฉพาะบัณฑิตในหมู่บ้านชนบท
3. เพื่อสร้างศักยภาพและยกระดับการศึกษาของบัณฑิตให้มีทักษะในการบริหารจัดการซึ่งเป็นการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์อีกทางหนึ่ง
4. เพื่อให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองรวมทั้งข้อมูลหมู่บ้านและชุมชนเมืองที่เป็นระบบที่มีประสิทธิภาพ

เป้าหมาย

1. เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
2. ให้บัณฑิตได้ยกระดับฐานะการศึกษาและมีศักยภาพด้านการบริหารโครงการ
3. มีรายงานผลความก้าวหน้านโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองเป็นระยะๆ อย่างต่อเนื่องและรายงานผลการวิจัยกองทุน

บทบาทหน้าที่ของนักศึกษา

1. ศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิตการจัดการและการประเมินโครงการ
2. ประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
3. ส่งเสริมกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง 1 กองทุนให้มีประสิทธิภาพ

9. หลักวิชาที่เกี่ยวข้องอื่นๆ

9.1 การมีส่วนร่วมของประชาชนในการพัฒนา หมายถึง กระบวนการของการพัฒนาตั้งแต่ต้นจนสิ้นสุดกระบวนการ (ทวีศักดิ์ นพเกษร, 2542)

องค์ประกอบของการมีส่วนร่วม

- องค์ประกอบทางด้านจิตใจ
- การกระทำ
- การรับผิดชอบ

แนวคิดการมีส่วนร่วม คือ การช่วยให้ประชาชนช่วยเหลือตนเองได้

เหตุที่เกิดแนวคิดการมีส่วนร่วม

- ความสนใจ ห่วงกังวล
- การตกลงใจร่วมกัน

-ความเคียดแค้น ความไม่เข้าใจ

เงื่อนไขการมีส่วนร่วม

-ประชาชนมีอิสรภาพที่จะมีส่วนร่วม

-การจัดระดับการเข้ามามีส่วนร่วม

-แบบอย่างของผู้มีส่วนร่วม

-การระดมการมีส่วนร่วม

9.2 ความเข้มแข็งของชุมชน เนื่องจากสมาชิกของชุมชนมีความเข้าใจในสิทธิ หน้าที่ เสรีภาพ ความเสมอภาคตามรัฐธรรมนูญ และมีความสามารถร่วมมือกันแก้ไขปัญหาและพัฒนา ชีวิตความเป็นอยู่ได้อย่างต่อเนื่องยั่งยืน ทำให้มีการเรียนรู้ร่วมกัน พึ่งพาตนเองและดูแล รับผิดชอบชุมชนได้

9.3 เครื่องมือขององค์กรการเรียนรู้

ประเวศ วะสี (2536 : 15) การเรียนรู้ของชุมชนเป็นการเรียนรู้แบบมีปฏิสัมพันธ์จากการทำ ร่วมกันหรือการเรียนรู้โดยการลงมือทำจริงจะก่อให้เกิดปัญญาที่มีคุณภาพเพียงพอสำหรับการเอา ชนจะความยากจน (วิชิต นันทสุวรรณ และจ่านง แรกพินิจ, 2541)

9.4 ประชาคม เป็นการรวมตัวของสมาชิกในชุมชนเพื่อร่วมกันทำกิจกรรมต่าง ๆ ของ ชุมชนด้วยตัวเอง เช่น การแก้ไขปัญหาชุมชน การวางแผนพัฒนาชุมชน การกำหนดข้อตกลงร่วม กันโดยกระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนที่มีวัตถุประสงค์หรือสนใจในเรื่องเดียวกัน เป็นการ รวมตัวกันตามสถานการณ์หรือสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นโดยไม่มีใครสั่ง สมาชิกที่รวมตัวกันคิดร่วมกัน ตัดสินใจ ร่วมดำเนินการร่วมรับผิดชอบอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน ภายใต้ขอบเขตกฎหมาย และศีลธรรมอันดีงามของสังคมทำให้สมาชิกเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน มีความรัก ความเอื้ออาทร ผูกพัน ต่อกันด้วยความรู้สึกสำนึกในความเป็นเจ้าของชุมชน (วิรัช เตียงหงษากุล, 2529)

9.5 การพัฒนาที่ยั่งยืน หมายถึง รูปแบบการปรับเปลี่ยนโครงสร้างทางเศรษฐกิจ สังคม และทรัพยากรที่มีการจัดการใช้ประโยชน์ที่มีอยู่ในปัจจุบันอย่างเหมาะสมไม่ก่อให้เกิดภาวะความ เสี่ยงแก่คนรุ่นหลัง (ทวิศักดิ์ นพเกษร, 2542)

9.6 ธุรกิจชุมชน

การจัดการธุรกิจชุมชนสามารถแบ่งได้เป็น 4 ประเภทดังนี้

- หน่วยงานของรัฐ
- หน่วยงานอาสาสมัครของเอกชน
- โครงการหลวง
- บ-ว-ร (บ้าน-วัด-โรงเรียน)

ธุรกิจชุมชน คือ กิจกรรมที่บุคคลหรือองค์กรในชุมชนมีส่วนร่วมเป็นเจ้าของกิจการหรือช่วยดำเนินการบางส่วนหรือทั้งหมด โดยประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ มีการเรียนรู้และการจัดการร่วมกันเพื่อดำเนินการในกิจกรรมการผลิต การแปรรูป การค้า และการบริการที่มุ่งพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนได้อย่างสอดคล้องกับสังคม วัฒนธรรม ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมชุมชนอันจะนำไปสู่ความเป็นอยู่ที่ดีและการพัฒนาที่ยั่งยืน (อานันท์ กาญจนพันธ์, 2544)

การจัดทำบัญชี ตามกิจกรรมของกองทุน คือ กิจกรรมกองทุน 1 ถิ่นบาท และ กิจกรรมเงินออมของสมาชิกกองทุน การจัดทำบัญชีเพื่อประโยชน์ดังนี้

- เพื่อให้คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ใช้ควบคุมการรับจ่ายเงินให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของกองทุน
- เพื่อรายงานผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินประจำเดือน และรายละเอียดที่เกี่ยวข้องให้สมาชิกและสำนักงาน คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านใช้ในการติดตามผลการดำเนินงาน
- เพื่อจัดทำรายงานการเงินประจำปี แสดงผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของกองทุน เพื่อตรวจสอบและรายงานผลให้คณะกรรมการทราบ

9.7 ข่าวสารที่เกี่ยวข้อง

เมื่อวันที่ 19 กุมภาพันธ์ 2545 นายสุวิทย์ คุณกิตติ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ประธานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ รายงานความก้าวหน้าของการดำเนินการนโยบายกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง ให้ที่ประชุม ครม. ทราบว่า ขณะนี้จัดตั้งกองทุนและโอนเงินแล้ว 70,441 กองทุน จาก 74,881 กองทุน คิดเป็นร้อยละ 94.1 ของทั้งหมดโดยเป็นตัวเลขที่รวมจำนวนกองทุนที่จะโอนในวันที่ 20 กุมภาพันธ์ จำนวน 4,251 กองทุนด้วย ทำให้มีจำนวนกองทุนคงเหลืออีก 4,440 กองทุน คิดเป็นร้อยละ 5.9 โดยมีสาเหตุของกองทุนที่รอขึ้นทะเบียนคือ เป็นหมู่บ้านชาวเขาที่มีปัญหาเกี่ยวกับการสื่อสารและทำความเข้าใจ บางพื้นที่การคมนาคมไม่สะดวก แต่ปัจจุบันได้มีสมาชิกกองทุนเริ่มส่งเงินคืนให้แก่กองทุนตามกำหนด เนื่องจากบางกองทุนได้กำหนดให้สมาชิกส่งคืนเป็นรายเดือน ดังนั้นคณะกรรมการ กทบ. ได้จัดทำโลโก้ระดับคุณมอบให้แก่จังหวัดที่ดำเนินการได้บรรลุตามเป้าหมาย โดยแบ่งเป็น 1. ผลงานยอดเยี่ยมคือ จังหวัดที่จัดตั้งกองทุนได้ครบร้อยละ 100 ซึ่งมี 9 จังหวัดคือ พะเยา พิจิตร อุดรดิตถ์ เลย พัทลุง ประจวบคีรีขันธ์ สตูล นราธิวาส และภูเก็ต 2. ผลงานดีเด่นคือ จังหวัดที่จัดตั้งกองทุนได้ครบร้อยละ 99 ซึ่งมีทั้งหมด 14 จังหวัดคือ กำแพงเพชร สุโขทัย กาฬสินธุ์ ชัยภูมิ หนองบัวลำภู สุรินทร์ ขอนแก่น สิงห์บุรี ราชบุรี สุพรรณบุรี เพชรบุรี กระบี่ ตรังและนครศรีธรรมราช

(หนังสือพิมพ์มติชน, วันพฤหัสบดีที่ 21 กุมภาพันธ์ 2545, ปีที่ 25 ฉบับที่ 8749)

จากข่าวที่กล่าวมาข้างต้นนี้ จะเห็นได้ว่า รัฐบาลได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับผลการดำเนินงาน ในด้านการจัดการบริหารกองทุนของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน โดยจัดทำได้เกียรตินิยมให้กับ กองทุนที่มีผลงานยอดเยี่ยมและดีเด่น ซึ่งทำให้เป็นขวัญและกำลังใจต่อผู้ปฏิบัติงานได้อย่างดียิ่ง

“กองทุนหมู่บ้านล่อแหลมต้องรีบป้องกันด่วน”

ศาสตราจารย์สุวิวัฒน์ พงศ์ไพบุลย์ เมธีวิจัยอาวุโส กล่าวว่า “การดำเนินการตามโครงการ กองทุนหมู่บ้านของรัฐบาลนั้นเป็นการกระจายเงินลงสู่ท้องถิ่นและก่อให้เกิดโครงการ 1 ตำบล 1 ผลิตภัณฑ์ ซึ่งเป็นการเอารูปแบบการดำเนินการเชิงพาณิชย์มาสู่ท้องถิ่น โดยการเอาเงินมาล่อหมู่บ้าน ละ 1 ล้านบาท”

จากการศึกษาของดร. ณรงค์ เพชรประเสริฐ จากคณะเศรษฐศาสตร์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ศึกษาถึงการก่อเกิดการคงอยู่และพัฒนาการ การรวมตัวกันของชุมชนศึกษา 11 ตัวอย่างที่รวมตัวกันและสร้างผลิตภัณฑ์ขึ้นจำหน่ายเพื่อเป็นทางรอดและสวัสดิการแก่สมาชิกและ สวัสดิการสังคม โดยภาครัฐยังไม่ถึง

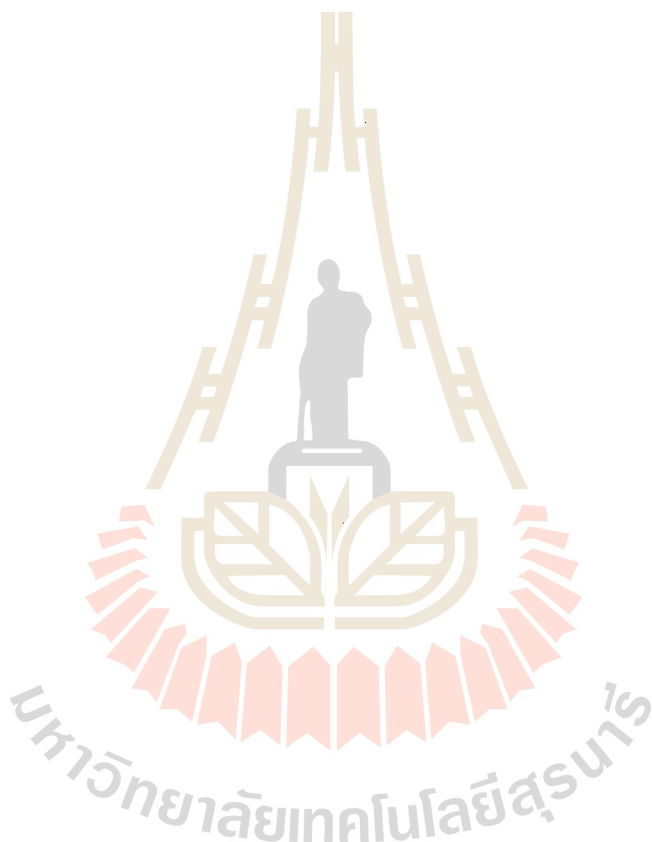
จากการศึกษาชี้ให้เห็นว่า พื้นฐานการรวมตัวกันของคนในชุมชนต่าง ๆ นั้น มีจุดเริ่มต้นมา จากปัญหาเศรษฐกิจที่ชุมชนประสบอยู่ จึงเลือกที่จะรวมตัวกันและสร้างผลิตภัณฑ์ของกลุ่มขึ้นเพื่อ นำออกไปจำหน่ายเพื่อหารายได้ยังชีพ ทั้งนี้แต่ละกลุ่มต้องใช้ประสบการณ์การเรียนรู้ และมีหลาย กลุ่มที่ล้มไป เนื่องจากขาดความรู้ความเข้าใจในกลไกตลาดและการบริหารด้านการเงิน ซึ่งถือว่าเป็น จุดด้อยที่สำคัญ

จะเห็นได้ว่า ก่อนที่รัฐจะมีโครงการ “กองทุนหมู่บ้าน” และมาตรการสนับสนุนผลิตภัณฑ์ ชุมชน ผลิตภัณฑ์หมู่บ้าน ที่รัฐพยายามผลักดัน ชาวบ้านหรือชุมชนพยายามหาทางออกให้กับตนเอง ค่าความเสี่ยงต่ออุปสรรคคือความล้มเหลว ซึ่ง ศาสตราจารย์สุวิวัฒน์ พงศ์ไพบุลย์ ได้มองโครงการนี้ ว่าเป็นแนวทางที่ดี รัฐไม่ควรหลงทาง หากมีเจตนาที่ดีแล้ว ควรมีการดำเนินการด้วยความรอบคอบ ระมัดระวังให้มาก และมีการตรวจสอบที่เข้มงวด เพราะการจัดรูปแบบการจัดการเชิงพาณิชย์มาใช้ กับท้องถิ่น เป็นการสร้างวิถีคิด วิถีทำงานในท้องถิ่น ให้เขาทำในสิ่งที่ไม่เคยทำมาก่อน หรือทำแต่ ไม่ชำนาญ ก็เหมือนกับเด็กได้ของเล่นใหม่ เมื่อได้มีเงินมาล่อ และพอได้ของก็มีคนลงมาเล่นด้วย แต่พอนาน ๆ ไปก็อาจหลงลืมจุดประสงค์หลัก และเล่นกันอย่างเดียวเพื่อหวังจะใช้เงินตรงนี้ให้หมด ทำให้ขาดความรอบคอบ

จุดนี้ถือว่าเป็นอันตรายซึ่งต้องระวังให้มาก เพราะเวลาถึงนั้นไม่ใช่ของใครคนใดคนหนึ่ง หมายถึงล้มกันทั้งหมู่บ้าน ล้มทั้งตำบล หรืออาจล้มทั้งประเทศ เนื่องจากว่าเงินที่นำมาใช้ในโครงการ หรือเงินทุนในโครงการนี้กว่า 7 หมื่นล้านบาทนั้น มาจากภาษีของคนทั้งประเทศ

(คอกสะแบง, หลังผู้พำหน้าผู้คืน, ไทยรัฐ วันที่ 7 มีนาคม 2545)

จากบทความที่กล่าวมาข้างต้นนี้ผู้ทำสารนิพนธ์มีความคิดเห็นคล้ายกับท่านศาสตราจารย์
สุธีวงศ์ พงศ์ไพบูลย์ ว่ารัฐบาลควรสร้างความตระหนักให้แก่เกษตรกรหรือชาวบ้านทั้งหลายให้เกิด
ระบบการเรียนรู้ และพึ่งตนเองอย่างแท้จริง ควรริบหาทางป้องกัน ก่อนที่จะสายเกินแก้

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการประเมินโครงการ

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองครั้งนี้ เป็นการศึกษารายการเฉพาะหมู่บ้านไชยมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมาซึ่งผู้ทำสารนิพนธ์ได้เข้าไปปฏิบัติงานในเดือนธันวาคม พ.ศ. 2544 ในโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง โดยมีวิธีดำเนินการประเมินดังนี้

1. รูปแบบการประเมิน

รูปแบบที่ประยุกต์ใช้ในการประเมินครั้งนี้คือ ซิฟพีโมเดล ตามกรอบความคิดทฤษฎีที่ได้เสนอไว้ในบทที่ 1 ซึ่งประกอบด้วยข้อมูล ทั้งระดับหมู่บ้านและระดับบุคคล (ผู้รู้) ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2545)

1.1 การประเมินสถานะแวดล้อม เป็นการประเมินปัจจัยนำเข้าของกระบวนการกองทุนหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้รู้)

1.2 การประเมินปัจจัย เป็นการประเมินปัจจัยนำเข้าของกระบวนการกองทุนหมู่บ้าน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้รู้)

1.3 การประเมินกระบวนการ เป็นการประเมินกระบวนการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้รู้)

1.4 การประเมินผลผลิต เป็นการประเมินผลผลิตที่เกิดขึ้นจากกระบวนการบริหารการจัดการกองทุน ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้รู้)

2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างหรือผู้ให้ข้อมูลสำหรับการประเมิน ได้แก่ ชาวบ้านที่อาศัยอยู่ในบ้านไชยมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีสถานภาพและบทบาทหน้าที่ต่าง ๆ รวมทั้งข้าราชการ เจ้าหน้าที่ส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง ซึ่งจำแนกได้ดังนี้

2.1 คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	13	คน
2.2 สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	118	คน
2.2.1 สมาชิกที่ได้รับอนุมัติให้กู้	จำนวน	86	คน
2.2.2 สมาชิกทั่วไป	จำนวน	32	คน

2.3 ชาวบ้านที่ไม่ได้เป็นสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน	706	คน
2.4 ผู้นำชุมชน ผู้นำอาสา ผู้นำกลุ่มอาชีพ	จำนวน	6	คน
2.5 ข้าราชการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง	จำนวน	3	คน

3. วิธีการและเครื่องมือที่ใช้ประเมิน

3.1 วิธีการที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลมีดังนี้

1) การสังเกตและบันทึกเกี่ยวกับสภาพทั่วไปด้านต่าง ๆ ของหมู่บ้าน ตลอดจนการสังเกตและบันทึกขณะร่วมกิจกรรม ทั้งแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม

2) การสัมภาษณ์ สัมภาษณ์คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ตัวแทนกลุ่ม ตลอดจนรายบุคคลในหมู่บ้านโดยใช้แบบรายงานต่าง ๆ (ปร.)

3) การจัดประชุมเวทีชาวบ้าน

4) การเจาะลึกกรณี จากสมาชิกที่ได้รับอนุมัติเงินกู้จำนวน 20 รายมี

วัตถุประสงค์การกู้แตกต่างกัน ใช้ข้อมูลจาก ปร.11

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ได้แก่ แบบรายงานต่าง ๆ (ปร.) และแบบเก็บข้อมูลเพิ่มเติม เพื่อใช้ในการสังเกตและการสัมภาษณ์ มีดังนี้

1) แบบรายงาน ปร.1 (แบบเก็บข้อมูลบริบทชุมชนหมู่บ้าน)

2) แบบรายงาน ปร.2 (แบบเก็บข้อมูลตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชน)

3) แบบรายงาน ปร.3 (แบบรายงานความรู้ ความเข้าใจ ทักษะคหิที่มีต่อกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)

4) แบบรายงาน ปร.4 (แบบรายงานการปฏิบัติงานรายเดือน)

5) แบบรายงาน ปร.5 (แบบรายงานผลการจัดเวทีบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)

6) แบบรายงาน ปร.6 (แบบรายงานผลการจัดเวทีกลุ่มผู้กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง)

7) แบบรายงาน ปร.7 (แบบรายงานผลการสัมภาษณ์เพื่อค้นหาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนในทัศนะของประชาชน)

8) แบบรายงาน ปร.8 (โครงการเศรษฐกิจชุมชนหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์)

9) แบบรายงาน ปร.9 (แบบบันทึกการสัมภาษณ์)

10) แบบรายงาน ปร.10 (แบบสรุปบทเรียนชุมชนหมู่บ้าน)

11) แบบรายงาน ปร.11 (แบบศึกษาเจาะลึกกรณี)

12) แบบรายงาน ปร.12 (การวิเคราะห์จัดทำแผนแม่บทชุมชน)

4. ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูล และวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลตามรูปแบบการประเมิน จากกรอบความคิดทฤษฎีที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 1 เมื่อนำมากำหนดเป็นตัวชี้วัด แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลของการประเมินทั้ง 4 องค์ประกอบ ได้แก่ บริบท ปัจจัย กระบวนการและผลผลิต ทั้งระดับหมู่บ้านและรายบุคคล (ผู้รู้) ดังแสดงได้ตามตารางที่ 1-5 ดังนี้

4.1 การประเมินบริบทมีรายละเอียดตามตารางที่ 1.

ตารางที่ 1 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินบริบท

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
C1-ประวัติด้านความเป็นมาหมู่บ้าน	<ol style="list-style-type: none"> ที่มาของชื่อหมู่บ้าน ชุมชน คนกลุ่มแรกที่เข้ามาตั้งหมู่บ้านอพยพมาจากที่ไหนอพยพมาจากที่ไหน และเหตุใดจึง สภาพเดิมทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน อาชีพเดิมทางภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน มีสภาพอย่างไร อาชีพเดิม(อาชีพหลัก-รอง) คืออะไร อาชีพใหม่ที่เพิ่มขึ้น การเปลี่ยนแปลงด้านสาธารณูปโภคมี (ถนน, ไฟฟ้า, ประปา) 	<ol style="list-style-type: none"> ผู้นำชุมชน ผู้อาวุโสในหมู่บ้าน ผู้นำกลุ่มอาชีพ ข้อมูลที่มีการบันทึกไว้แล้ว 	<ol style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์ตามแบบบร.1 ศึกษาจากเอกสาร
C-2 สภาพภูมิศาสตร์ของหมู่บ้าน	<ol style="list-style-type: none"> ลักษณะที่ตั้งหมู่บ้าน อาณาเขตที่ติดต่อกับหมู่บ้านอื่น แผนที่หมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> ข้อมูลจากเอกสาร หมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> ศึกษาจากเอกสาร สังเกต สัมภาษณ์

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C-3สภาพเศรษฐกิจและสังคมของหมู่บ้าน	<ol style="list-style-type: none"> อาชีพหลักและอาชีพรองของชาวบ้าน จำนวนพื้นที่ทำการเกษตร จำนวนที่ดินทำกินโดยเฉลี่ย จำนวนและประเภท จำนวนโรงสีในหมู่บ้าน โรงงานอุตสาหกรรมในหมู่บ้าน โรงเรียนในหมู่บ้าน โรคที่เจ็บป่วย สถานที่รักษาเมื่อเจ็บป่วย 	<ol style="list-style-type: none"> ผู้นำชุมชน สถานีอนามัยตำบล โรงเรียน เกษตรตำบล หมู่บ้าน 	<ol style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์ตามแบบบร.1 สังเกต
C4-วัฒนธรรมประเพณี	<ol style="list-style-type: none"> จำนวนวัด/โบสถ์/มัสยิด จำนวนพระ/เณร/บาทหลวง ภาษาพื้นบ้านที่สำคัญ ประเพณีที่สำคัญ 	<ol style="list-style-type: none"> ผู้นำชุมชน ผู้นำอาวุโส ชาวบ้าน ความเชื่อด้านต่าง ๆ (ศาลปู่ตาฯ) 	<ol style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์ตามแบบบร.1 ศึกษาจากเอกสาร สังเกต
C-5โครงสร้างลักษณะพื้นฐานและทรัพยากร	<ol style="list-style-type: none"> จำนวนและสภาพของโครงสร้างพื้นฐาน เช่น ถนน, ไฟฟ้า, ประปา, โทรศัพท์, หอกระจายข่าว, ศาลประชาคม, ไปรษณีย์ ฯลฯ จำนวนและสภาพทรัพยากร เช่น ป่าไม้ แหล่งน้ำแร่ ฯลฯ ที่เป็น 	<ol style="list-style-type: none"> ผู้นำชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> สัมภาษณ์ตามแบบ บร.1 สังเกต

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	สาธารณประโยชน์		
C-6 ผู้นำ ชุมชนการ รวมกลุ่มและ ภูมิปัญญา ท้องถิ่น	1. ประเภทผู้นำที่เป็น ทางการและไม่เป็น ทางการ 2. กลุ่มต่าง ๆ ที่มีอยู่ใน หมู่บ้าน (จำนวน- สมาชิก , พุนของกลุ่ม , กิจกรรมกลุ่ม , ปีก่อตั้ง) 3. ภูมิปัญญาท้องถิ่นด้าน ต่าง ๆ (ชื่อ , อายุ , ความ- เชี่ยวชาญ)	1. ผู้นำชุมชน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.1 2. สังเกต
C-7 โครงการ พัฒนาที่ผ่านมา	1. โครงการของภาครัฐ 2. โครงการของภาคเอกชน 3. โครงการที่ชาวบ้านทำ ขึ้นเอง (ชื่อโครงการ/กิจกรรม ของโครงการ)	1. ผู้นำชุมชน 2. ส่วนราชการที่ เกี่ยวข้อง 3. ข้อมูลที่บันทึกไว้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.1 2. ศึกษาจากเอก เอกสาร 3. สังเกต
C-8 ความ เข้มแข็งของ ชุมชน	1. ความสามัคคี 2. ความซื่อสัตย์ 3. การช่วยเหลือกัน 4. การยกย่องคนทำความดี 5. โอกาสในการหาความรู้ เพิ่มเติม 6. จำนวนครอบครัว ที่มีอาชีพเลี้ยงตัวได้ 7. ครอบครัวอบอุ่น รักใคร่ ปรองดอง	1. ชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ ตามแบบ บร.2 ครั้งที่ 1 (มาจากข้อมูลดิบ สัมภาษณ์ 51 ครัวเรือน)

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	8. การรวมกลุ่ม 9. การประชุม/เสวนา 10. การช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส 11. มีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุดิธรรม 12. การจัดทำแผนงาน แก้ปัญหาชุมชน		
ระดับบุคคล			
C9-อาชีพเดิม	1. อาชีพหลัก / รอง 2. ผลการประกอบอาชีพ เดิม(เพียงพอต่อการ - เลี้ยงครอบครัวหรือไม่) 3. ปัญหาอุปสรรคในการ ประกอบอาชีพ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.1 2. สัมภาษณ์ เพิ่มเติม
C10-สมาชิก ในครอบครัว	1. สมาชิกในครอบครัว และรายละเอียด เช่น จำนวน, อายุ, สถาน ภาพสมรส, ระดับการ ศึกษา, ความสัมพันธ์ กับหัวหน้าครอบครัว การมีงานทำ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.1 2. สัมภาษณ์ เพิ่มเติม
C11-สภาพ การอยู่อาศัย	1. มีบ้านเป็นของตนเอง หรือไม่ ถ้าไม่มี พัก อาศัยอย่างไร	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
C12-รายได้ ของครอบครัว	1. รายได้ของครอบครัว ต่อเดือน 2. ความเพียงพอของ รายได้ต่อรายจ่าย	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่ม เติม
C13-หนี้สิน ของครอบครัว ก่อนกู้เงิน กองทุน	1. จำนวนหนี้สินที่มีอยู่ ต่อเดือน 2. สาเหตุของการมีหนี้สิน 3. แหล่งเงินกู้	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11 2. สัมภาษณ์ เพิ่มเติม

4.2 การประเมินปัจจัย มีรายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ตัวชี้วัดข้อมูลที่ต้องการแหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการเก็บข้อมูลการประเมินปัจจัย

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับหมู่บ้าน			
I1 – นโยบาย ระเบียบ แนวทางปฏิบัติ	1. รายละเอียดของระเบียบ สำนักนายกฯ 2. รายละเอียดของระเบียบ กองทุนฯ	1. ระเบียบสำนัก นายกฯ 2. ระเบียบที่เกี่ยวข้อง กับกองทุนหมู่บ้าน และชุมชนเมือง แห่งชาติ	1. ศึกษาจากเอกสาร
I2 – การ ประชาสัมพันธุ์	1. ช่วงเวลาที่มีการ ประชาสัมพันธุ์ 2. ประเภทสื่อ ประชาสัมพันธุ์ 3. ความทั่วถึงในการ ประชาสัมพันธุ์ 4. เนื้อหาในการ ประชาสัมพันธุ์	1. ผู้นำชุมชน 2. ชาวบ้าน 3. ส่วนราชการที่ เกี่ยวข้อง 4. ที่ทำการกองทุน หมู่บ้าน 5. เอกสาร ประชาสัมพันธุ์	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต 3. ศึกษาจากเอกสาร
I3 – คณะ อนุกรรมการ ระดับอำเภอ ที่เกี่ยวข้อง	1. จำนวนคณะอนุกรรมการ 2. องค์ประกอบ คณะอนุกรรมการ 3. สัดส่วนกรรมการ 4. การปฏิบัติหน้าที่	1. พัฒนาชุมชน 2. คณะอนุกรรมการ	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
I4 – คณะ กรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. จำนวน 2. คุณสมบัติ 3. วิธีการได้มา 4. การเห็นจากตำแหน่ง	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบบร.4 2. ศึกษาจากเอกสาร

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
I5 – การเตรียมความพร้อม การสร้างความ รู้ความเข้าใจ แก่คณะกรรมการ หมู่บ้าน	1. วิธีการในการ เตรียมความพร้อม 2. เนื้อหาไรการ เตรียมความพร้อม 3. จำนวนครั้งในการ เตรียมความพร้อม 4. หน่วยงาน/องค์กรที่ ทำหน้าที่ในการเตรียม ความพร้อม	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. ส่วนราชการ 3. ชาวบ้าน 4. ผู้นำชุมชน	1. สัมภาษณ์ชาวบ้าน ตามแบบ บร.3 บร.9 2. สัมภาษณ์ คณะกรรมการ หมู่บ้าน
I6 – เงินกองทุน 1 ล้านบาท	1.วันที่ได้รับอนุมัติ 2. การเก็บรักษาเงิน	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์
I7 – เงินทุน สะสมอื่นๆ	1. ประเภท/จำนวน/ที่มา และการเก็บรักษา เงินทุนสะสมอื่นๆ	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์
I8 – บัญชีต กอทุน	1. ประวัติส่วนตัว ชื่อ, วุฒิ การศึกษา, อายุ, เพศ, ภูมิฐานะ, สถานภาพสมรส ความสามารถพิเศษ (ถ้ามี) 2. บทบาทหน้าที่	1. บัญชีตกองทุน หมู่บ้าน 2. คู่มือนักศึกษา	1. ศึกษาตนเอง 2. ศึกษาจากเอกสาร
ระดับรายบุคคล			
I9 – จำนวนเงินกู้ ที่ได้รับอนุมัติ	1. จำนวนเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11
I10 – จำนวนเงิน ทุนนอกเหนือจาก เงินกู้	1. จำนวนเงินลงทุน นอกเหนือจากเงินกู้ 2. ที่มาของเงินทุน	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
II1- วัตถุประสงค์ การกู้เงินตามโครงการ	1. วัตถุประสงค์การกู้เงิน ตามโครงการ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11
II2- สถานที่ วัสดุ อุปกรณ์และวัตถุดิบใน การประกอบอาชีพ	1. สถานที่ในการประกอบ อาชีพ 2. วัสดุอุปกรณ์ในการ ประกอบอาชีพ 3. วัตถุดิบในการประกอบอาชีพ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์
II3- ความรู้และทักษะ ในการประกอบอาชีพ	1. ความรู้และทักษะที่มีอยู่	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ อนุมัติเงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
II4- จำนวนแรงงาน	1. จำนวนแรงงานที่ใช้ในการ ประกอบอาชีพ	1. สมาชิกกองทุน หมู่บ้านที่ได้รับ เงินกู้	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.11 2. สัมภาษณ์เพิ่ม เติม

4.3 กระประเมินกระบวนการ มีรายละเอียดตามตารางที่ 3

ตารางที่ 3 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินกระบวนการ

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อ
ระดับหมู่บ้าน			
PC1- การจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1. กระบวนการในการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้าน 2. ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำ 3. ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน 3. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติมจากคณะกรรมการกองทุนและส 3. สัมภาษณ์เพิ่มเติมจากคณะกรรมการกองทุนและส
PC2- การจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียน	1. กระบวนการในการจัดทำเอกสารขอขึ้นทะเบียน 2. ผู้มีส่วนร่วมในการจัดทำ 3. ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1. การสัมภาษณ์
PC3-ระบบบัญชีกองทุน	1. จำนวนบัญชีที่จัดทำ (จำนวนเล่ม) 2. ชื่อบัญชี เช่น บัญชีลูกหนี้ บัญชีเงินตั้งจะ 3. ความเป็นปัจจุบัน 4. ผู้จัดทำ 5. ปัญหาอุปสรรคในการจัดทำ	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัญชีกองทุน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC4-กิจกรรมเกี่ยวกับสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน			
PC4.1- การรับสมัคร	1. ช่วงเวลาในการรับสมัครและเหตุผล 2. คำธรรมเนียมการสมัครและเหตุผล 3. ขั้นตอนการรับสมัคร	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. สัมภาษณ์จากคณะกรรมการกองทุน

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
			3. ศึกษาจากเอกสาร
	4. คุณสมบัติผู้สมัครและ เหตุผล		
	5. ปัญหาอุปสรรค		
PC4.2- การหมด สมาชิกภาพ	1. การหมดสมาชิกภาพ และเหตุผล	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุน หมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม จากคณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 3. ศึกษาจากเอกสาร
PC4.3- ประเภทสมาชิก	1. การกำหนดประเภท สมาชิกและเหตุผล		
PC4.4- การทำทะเบียน สมาชิก	1. ความเป็นปัจจุบันใน การจัดทำ 2. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. เอกสารด้านทะเบียน สมาชิก	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC5- กิจกรรมเกี่ยวกับ การกู้เงินกองทุนหมู่บ้าน			
PC5.1- ขั้นตอนการขอกู้	1. ขั้นตอนในการขอกู้ 2. เอกสารประกอบการ ขอกู้ 3. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุน หมู่บ้าน 3. ระเบียบกองทุน หมู่บ้าน 4. เอกสารโครงการ การขอกู้	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC5.2- การคัดเลือกผู้กู้	1. หลักเกณฑ์ในการคัดเลือกและเหตุผล 2. วิธีการคัดเลือกและเหตุผล 3. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PC5.3- การโอนเงินให้ผู้กู้	1. ขั้นตอนในการโอนเงิน 2. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้ 3. หลักฐานการโอนเงิน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC5.4- การรับชำระหนี้	1. ขั้นตอนในการรับชำระหนี้ 2. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ส่งเงินคืน 3. เอกสารในการส่งเงินคืน	1. สัมภาษณ์
PC6- การส่งเสริมการใช้เงินกู้			
PC6.1- การแนะนำวิธีการธุรกิจ	1. ผู้แนะนำ 2. ประเด็นในการแนะนำ 3. วิธีการแนะนำ 4. จำนวนครั้งในการแนะนำ	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้	1. สัมภาษณ์
PC6.2- การช่วยหาตลาด	1. ผู้ที่ช่วยหาตลาด 2. วิธีในการส่งเสริมการตลาด 3. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้	1. สัมภาษณ์

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
PC7- การตรวจสอบการใช้เงินกู้	1. ผู้ที่ทำการตรวจสอบ 2. วิธีการตรวจสอบ 3. จำนวนครั้งในการตรวจสอบ 4. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับเงินกู้	1. สัมภาษณ์
PC8- การจัดทำรายงานและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน เอกสาร	1. ประเภทรายงานที่จัดทำ 2. ประเภทผลงานที่มีการเผยแพร่ 3. วิธีการเผยแพร่ผลการดำเนินงาน 4. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกและชาวบ้าน 3. เอกสารการจัดทำรายงาน	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกต 3. ศึกษาจากเอกสาร
PC9- การจัดสรรผลประโยชน์	1. สัดส่วนในการจัดสรรและเหตุผล	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร
PC10- การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้โดยบัณฑิตกองทุน	1. ประเภทเครือข่าย 2. กลุ่มคนที่เข้าร่วมเครือข่าย 3. วิธีการสร้างเครือข่าย 4. ความพึงพอใจของผู้ที่เข้าเครือข่าย 5. ประโยชน์ที่ได้รับจากการสร้างเครือข่าย 6. ปัญหาอุปสรรค	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. บัณฑิตกองทุน 3. สมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. สังเกตแบบมีส่วนร่วม

ตารางที่ 3 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
ระดับรายบุคคล			
PC11- การใช้จ่ายเงินกู้	1. รายละเอียดของการใช้จ่าย	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ 2. บัญชีการใช้จ่ายเงิน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.11 2. ศึกษาจากเอกสาร 3. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PC12- การหาความรู้เพิ่มเติม	1. วิธีการหาความรู้เพิ่มเติม	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้	1. สังเกตจากการเสวนาคาแบบ บร.6
PC13- การหาตลาด	1. วิธีการหาตลาด 2. ผู้ที่ช่วยเหลือแนะนำในการหาตลาด	1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้ 2. บัญชีการใช้จ่ายเงิน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร

4.4 การประเมินผลผลิต มีรายละเอียดตามตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ตัวชี้วัด ข้อมูลที่ต้องการ แหล่งข้อมูลและวิธีการเก็บข้อมูลการประเมินผลผลิต

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
-----------	------------------	-------------	-------------------

ระดับหมู่บ้าน

PDI- จำนวนสมาชิกกองทุน	1. จำนวนสมาชิกเดิม (ณ วันเริ่มตั้งกองทุน) 2. จำนวนสมาชิกที่มีการเพิ่มเติม/ลดลง (31 ก.ค.2545) 3. เหตุที่สมาชิกเพิ่มขึ้น/ลดลง	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน 2. ทะเบียนสมาชิกกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม 3. ศึกษาจากเอกสาร
PD2- จำนวนผู้ได้เงินกู้	1. จำนวนครั้งที่มีการอนุมัติให้กู้	1. คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตามแบบ บร.4

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	2. จำนวนผู้ยื่นกู้และผู้ให้กู้ แต่ละครั้ง	2. บัญชีคุมลูกหนี้	2. ศึกษาจากเอกสาร
	3. จำนวนผู้ได้รับอนุมัติให้กู้ ต่อจำนวนสมาชิกกองทุน หมู่บ้านทั้งหมด (31 ก.ค.45)		
	4. จำนวนผู้ได้รับอนุมัติให้กู้ จำแนกตาม บร.4 ข้อ 5		
PD3-ยอดเงินที่ให้กู้	1. ยอดเงินที่มีผู้มาขอกู้และ ยอดเงินที่ได้รับอนุมัติ แต่ละครั้ง	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4
	2. ยอดเงินที่ได้อนุมัติให้กู้ ทั้งหมด (31 ก.ค.45)	2. บัญชีคุมลูกหนี้	2. ศึกษาเอกสาร
	3. ยอดเงินกู้ที่ได้รับอนุมัติ จำแนกตาม บร.4 ข้อ 5 นับถึง 31 ก.ค. 45		
PD4- จำนวนผู้ชำระ คืนตามกำหนด	1. จำนวนผู้กู้ที่ชำระคืน ตามกำหนด (31 ก.ค.45)	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4
	2. จำนวนผู้กู้ที่ไม่ชำระคืน ตามกำหนด (31 ก.ค.45) และเหตุผล	2. บัญชีคุมลูกหนี้	2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม 3. ศึกษาจากเอกสาร
	3. การแก้ไขปัญหาเมื่อผู้กู้ ไม่ชำระคืนตามกำหนด		
PD5- ยอดเงินที่มีการ ชำระคืน	1. ยอดเงินกู้ที่มาชำระคืนนับ ถึง 31 ก.ค. 45 จำแนกเป็น เงินต้น, ดอกเบี้ย, ค่าปรับ	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.4
		2. บัญชีคุมลูกหนี้	2. ศึกษาจากเอกสาร
PD6- กองทุนสะสม	1. ยอดเงินกองทุนสะสม แยกประเภทตาม 17	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน	1. สัมภาษณ์ 2. ศึกษาจากเอกสาร

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้อง	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
	2. การใช้ประโยชน์จาก กองทุนสะสม	2. บัญชีเงินฝากกองทุน สะสม	
PD7- การใช้เงินตาม วัตถุประสงค์	1. จำนวนผู้ที่ใช้เงินตาม วัตถุประสงค์โครงการ 2. จำนวนผู้ที่ไม่เป็น ไปตามวัตถุประสงค์ โครงการ 3. เหตุผลที่ไม่ใช้เงินตาม วัตถุประสงค์โครงการ	1. ผู้ตรวจสอบตาม PC7	1. สัมภาษณ์ผู้ ตรวจสอบ
PD8- ทักษะคิดของ ชุมชนต่อกองทุน	1. ทักษะคิดต่อกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน ในเชิงบวก/ลบ 2. ทักษะคิดต่อกองทุน	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิก และชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร. 9 2. สัมภาษณ์เพิ่มเติม
PD9- เกิดเครือข่าย องค์กรเรียนรู้(หลังจาก ทำPC10)	1. ประเภทเครือข่าย ที่เกิดขึ้น 2. กิจกรรมของเครือข่าย ที่เกิดขึ้น 3. ปัจจัยที่ก่อให้เกิด องค์กรเครือข่าย	1. บัณฑิตกองทุน	1. รายงานการ ปฏิบัติงานของ บัณฑิต (ตัวเอง)
PC-10 การเรียนรู้ เพื่อพึ่งพาตนเอง	1. ประสบการณ์/ การเรียนรู้จากการ คำนึงงานกองทุน หมู่บ้าน	1. คณะกรรมการ กองทุนหมู่บ้าน 2. สมาชิกกองทุน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.10
PC-11 ความ เข้มแข็งของ ชุมชนที่เกิดจาก กองทุนหมู่บ้าน	1. ความสามัคคี 2. ความซื่อสัตย์ 3. การช่วยเหลือกัน 4. การยกย่องคนทำดี	1. สมาชิกและชาวบ้าน	1. สัมภาษณ์ตาม แบบ บร.2 และ บร.7 (จากข้อมูล ดิบ 50 ครั้วเรือน)

ตารางที่ 4 (ต่อ)

ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่ต้องการ	แหล่งข้อมูล	วิธีการเก็บข้อมูล
-----------	------------------	-------------	-------------------

5. โอกาสในการหาความรู้
เพิ่มเติม

6. จำนวนครอบครัวที่มี
อาชีพเลี้ยงตัวได้

7. ครอบครัวอบอุ่น
รักใคร่ปรองดอง

8. การรวมกลุ่ม:
การประชุม/เสวนา

9. การประชุม/เสวนา
อย่างสม่ำเสมอ

10. การช่วยเหลือผู้ด้อย
โอกาส

11. มีผู้นำที่มีคุณธรรม
ยุติธรรม

12. การจัดทำแผนแก้
ปัญหาชุมชน

13. ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของ
ชุมชนตามทัศนะของชาวบ้าน

ระดับรายบุคคล

PD12-ผลที่ได้ตาม
วัตถุประสงค์ของ
การดู

PD-12.1 ผล
โดยตรง

1. ผลการใช้เงินตามวัตถุประสงค์ของโครงการ

1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้

1. สัมภาษณ์
สังเกต

PD12.2-ผล

1. ประสิทธิภาพ

2. การยอมรับจากชุมชน

1. สมาชิกกองทุนหมู่บ้านที่ได้รับอนุมัติเงินกู้

1. สัมภาษณ์โดยอ้อม

2. สังเกตตาม บร.10

องค์ประกอบของภาพประเมิน				
ผลลัพธ์ประเมิน	C	I	P	P
ระดับผู้เรียน	C1- มีความเป็นมาของหมู่บ้าน C2- สามารถนำองค์ความรู้หมู่บ้าน C3- สามารถระบุวิถีและวิถีของชุมชนหมู่บ้าน C4- มีความภูมิใจและรักถิ่นเกิด C5- ใฝ่ฝันที่จะเป็นผู้นำชุมชนและทำประโยชน์แก่ส่วนรวม C6- มีจิตอาสา การรวมกลุ่ม และอุทิศตนเพื่อสังคม C7- มีความซื่อสัตย์สุจริต C8- มีความซื่อสัตย์ของชุมชน	10- นโยบายรัฐบาล ระดับเขต แนวทางปฏิบัติจากส่วนกลาง (ไปรษณีย์ วัตถุประสงค์ ทิศทางหลัก เป้าหมาย ฯลฯ) หรือ นโยบาย (.....) 11- การประชุมระดับพื้นที่ (ระดับตำบล) ระดับจังหวัด ระดับภาค 12- คณะกรรมการที่ปรึกษาหรือรองระดับอำเภอ 13- คณะกรรมการที่ปรึกษาหรือรองระดับอำเภอ 14- คณะกรรมการที่ปรึกษาหรือรองระดับอำเภอ 15- การประชุมระดับพื้นที่ (ระดับตำบล) ระดับจังหวัด ระดับภาค 16- นโยบายระดับพื้นที่ (ระดับตำบล) ระดับจังหวัด ระดับภาค 17- เงินทุนและทรัพย์สิน จากงบประมาณ 18- วัตถุประสงค์ของชุมชนหมู่บ้าน 19- จำนวนเงินที่ได้รับอนุมัติ 20- จำนวนเงินลงทุนของหน่วยงาน 21- สถานที่ในการประกอบอาชีพ 22- วัสดุ อุปกรณ์ 23- ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ 24- จำนวนแรงงาน 25- วัสดุอื่น	PC1- การจัดทำระเบียบของชุมชน PC2- การจัดทำเอกสารที่เกี่ยวข้อง PC3- ระบบบัญชีของชุมชน PC4- กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุมชน PC4.1- การรับสมัคร PC4.2- การทรงกรม PC4.3- วัตถุประสงค์ PC4.4- การทำทะเบียนชุมชน PC5- กิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุมชน PC5.1- การตั้งชื่อหมู่บ้าน PC5.2- การจัดทำเอกสารประกอบเอกสาร PC5.3- การโอนเงินให้ผู้ใช้ PC5.4- การรับชำระหนี้ PC6- การส่งเสริมอาชีพ PC6.1- การแนะนำวิถีชีวิต PC6.2- การช่วยเหลือ PC7- การตรวจเช็คบัญชี PC8- การจัดทำระบบของคณะกรรมการและสหกรณ์ PC9- การจัดการสหกรณ์ PC10- การสร้างเครือข่าย PC11- การให้เงิน PC12- การให้ความรู้ PC13- การหาตลาด PC14- การทำบัญชี	PD1- จำนวนสมาชิกของชุมชน PD2- จำนวนผู้ใช้เงิน PD3- ทัศนคติ PD4- จำนวนผู้เข้าร่วม PD5- ทัศนคติ PD6- การประชุม PD7- การประชุม PD8- ทัศนคติ PD9- การประชุม PD10- การประชุม PD11- การประชุม PD12- ทัศนคติ PD12.1- ทัศนคติ PD12.2- ทัศนคติ
ระดับรายบุคคล(ผู้)	C9- อาชีพหลัก(หลักและรอง) C10- สมาชิกในครอบครัว C11- สถานะของคู่สมรส C12- รายได้ของครอบครัว C13- หนี้สินของครอบครัว	19- จำนวนเงินที่ได้รับอนุมัติ 20- จำนวนเงินลงทุนของหน่วยงาน 21- สถานที่ในการประกอบอาชีพ 22- วัสดุ อุปกรณ์ 23- ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพ 24- จำนวนแรงงาน 25- วัสดุอื่น	PC11- การให้เงิน PC12- การให้ความรู้ PC13- การหาตลาด PC14- การทำบัญชี	PD12- ทัศนคติ PD12.1- ทัศนคติ PD12.2- ทัศนคติ

5. ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน

การประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง : กรณีศึกษา หมู่บ้านไชยมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ครั้งนี้ได้กำหนดวัตถุประสงค์การประเมินไว้ 4 ประการ ตามที่ได้นำเสนอไว้ในบทที่ 1 และดำเนินการประเมินโดยใช้รูปแบบชีพ-โมเดล ซึ่งมีตัวชี้วัดแหล่งข้อมูลตามแบบการประเมิน ผู้ทำสารนิพนธ์จึงได้แสดงความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน ดังตารางที่ 5 ต่อไปนี้

ตารางที่ 5 ความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุประสงค์การประเมินกับตัวชี้วัดตามรูปแบบการประเมิน

วัตถุประสงค์ในการประเมิน	องค์ประกอบการประเมิน			
	C	I	P	P
1. เพื่อศึกษาว่ากระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บ้านไชยมงคล หมู่ที่ 1 บรรลุเป้าหมายต่อไปนี้น้อยเพียงใด				
1.1 การมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ		16	PC5	PD1-PD7
สร้างงาน สร้างรายได้ หรือสวัสดิการของสมาชิก		17	PC9	
		19		
1.2 ความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน		14	PC1-PC9	
1.3 การมีกระบวนการพึ่งพาตนเอง โดยการเรียนรู้และสร้างศักยภาพของตนเองและการสร้างเศรษฐกิจได้รับการกระตุ้นและมีภูมิคุ้มกัน			PC1-PC4	PD9 PD10
1.4 เศรษฐกิจได้รับการกระตุ้นและมีภูมิคุ้มกัน		12	PC10	PD2-PD6
		15	PC11	PD8, PD12
		19		
1.5 ประชาชนมีศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม			PC10	PD8-PD12
2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวกและด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายตามข้อ 1	C1-C8	11-14	PC1-PC10	PD8
		18-115	PC11-PC14	
3. เพื่อศึกษาว่ามีการสร้างเครือข่ายองค์กรเรียนรู้และทำให้เกิดความเชื่อมโยงภายในระหว่างหมู่บ้าน/ตำบล		13	PC10	PD9
		18		

4. เพื่อศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตาม ทักษะของประชาชนและที่กำหนดโดยกองทุน หมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ	C8	PD11
---	----	------

6. การวิเคราะห์ข้อมูล

6.1 การวิเคราะห์โดยใช้สถิติ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ การคำนวณค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

6.2 การวิเคราะห์โดยไม่ใช้สถิติ ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหาจากการสัมภาษณ์ การศึกษาเอกสารและข้อมูลที่มีการบันทึกไว้

บทที่ 4

ผลการติดตามการประเมินโครงการ

หลังจากผู้ทำสารนิพนธ์ได้เก็บรวบรวมข้อมูลตราตัวชี้วัดต่าง ๆ ซึ่งประยุกต์จากรูปแบบการประเมินแบบชีพท์โมเดล ดังกำหนดรายละเอียดไว้ในบทที่ 3 เพื่อนำมาวิเคราะห์ โดยจำแนกตามวัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการครั้งนี้ ผลการวิเคราะห์แบ่งได้เป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของบ้านไชยมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับหมู่บ้านจําแนกตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับรายบุคคลแต่ละคนมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 สภาพทั่วไปของหมู่บ้านไชยมงคล จากข้อมูลตัวชี้วัด (C1-C7)

1.1 ประวัติความเป็นมา (C1)

บ้านไชยมงคล ในอดีตได้เริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2486 ผู้ที่เข้ามาก่อตั้งหมู่บ้านเป็นผู้ใหญ่บ้าน บ้านกองพระทราย (ตำบลในเมือง) คือผู้ใหญ่สีบ คัมภีรานนท์ และภรรยาชื่อคุณชายทองศรี คัมภีรานนท์ เนื่องจากพื้นที่อยู่ใกล้เส้นทางคมนาคมเป็นทางเกวียน มีความอุดมสมบูรณ์ของดินไม้ เช่น ต้นพลวง มะค่า เต็ง รัง ฯลฯ แหล่งน้ำมีคลองธรรมชาติห่างจากที่ตั้งประมาณ 1 กิโลเมตรและมี "มาบ" ลักษณะเป็นแอ่งน้ำเก็บกักน้ำไว้ พอเพียงสำหรับใช้น้ำ 15 คน/วัน การเข้ามาอยู่ในหมู่บ้านครั้งแรกจะพักอยู่ 15-30 วัน ก็จะกลับเข้าเมือง เพราะคุณชายมีอาชีพรับเหมาทำพื้นหลา ส่งให้กับการรถไฟจังหวัดนครราชสีมา การเดินทางใช้เกวียนเป่ดินพาหนะ มีลูกหาบลูกหาม จำนวน 15 คน นานเข้าจึงได้จับจองที่ดินมือเปล่า โดยใช้ไม้แก่นหล่อนปักเป็นแนวจับจอง ได้อพยพครอบครัว มีลูก หลาน เครือญาติ คนที่สนิท เข้ามาสร้างบ้านเรือน ใช้หญ้ามุงหลังคา และใช้ใบตองพลวงเป็นฝาบ้าน ต่อมาคนในเขตวัดระนองจะบก็เข้ามาอยู่ แต่ไปจับจองที่ดินบริเวณโกรก(ทางน้ำผ่าน) เรียกว่ากลุ่มโกรกตะคร้อ เพราะริมทางน้ำจะมีดินตะคร้อขึ้นเป็นจำนวนมาก ระยะทางห่างจากกลุ่มแรกประมาณ 1 กิโลเมตร

คุณดาสีบ-คุณชายทองศรี คัมภีรานนท์ ได้ตั้งชื่อหมู่บ้านว่า "บ้านไชยมงคล" และได้จัดแบ่งที่ดินที่จับจองไว้เป็นส่วน ๆ ดังนี้

1. เพื่อสร้างโรงเรียน

2. เพื่อสร้างวัด
3. เพื่อสร้างสถานือนามิยของหมู่บ้านในอนาคค
4. เพื่อทำกินและเป็นมรดก

เมื่อมีคนเข้ามาอยู่มากขึ้นจำนวนเด็กเล็กก็เพิ่มขึ้น จนเกิดปัญหาเด็กไม่มีที่เรียนหนังสือ จะเข้ามาเรียนในเมืองการคมนาคมไม่สะดวก ท่านทั้งสองได้ปรึกษากับลูกหลานและญาติพี่น้อง เพื่อนบ้านสร้างโรงเรียนขึ้นบนที่ดินในสวนที่กันไว้จนสำเร็จลุล่วง ทำให้เด็กได้เรียนหนังสือโดยไม่ใช้เงินของทางราชการ การประถมศึกษาอำเภอจึงเห็นการเสียดสละและเป็นอนุสรณ์แก่ท่านทั้งสองจึงใช้ชื่อโรงเรียนว่า โรงเรียนบ้านไชยมงคล “สืบถิ่นวิทยา” ต่อมาเมื่อ ปี พ.ศ. 2510 คุณชายทองศรีพร้อมบุตรหลานและญาติ รวมทั้งชาวบ้านนำสร้างวัดชื่อวัดใหม่ไชยมงคล เมื่อ พ.ศ. 2527 ท่านได้มอบที่ดินเพื่อสร้างสถานือนามิยไชยมงคล คุณชายเสียชีวิตเมื่อปี พ.ศ. 2528

บ้านไชยมงคลหมู่ที่ 1 เดิมขึ้นกับตำบลโพธิ์กลาง อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา ผู้ใหญ่บ้านคนแรกชื่อ นายนาค เลิศกิง เสียชีวิตแล้ว เมื่อปี พ.ศ. 2525 ได้แยกตำบลเป็นไชยมงคล แบ่งเป็นหมู่บ้านได้ 5 หมู่บ้าน บ้านไชยมงคล เป็นหมู่ที่ 1 นายณรงค์ เลิศกิง เป็นกำนันตำบลไชยมงคล และเป็นผู้ใหญ่บ้านไชยมงคลโดยตำแหน่ง

วัฒนธรรมประเพณีเป็นแบบคนโคราช (คนปู้) เพราะเป็นคนในเขตเมืองอพยพออกไปเพื่อจับจองที่ดินทำกิน ความเชื่อเป็นแบบดั้งเดิมตามแบบของปู่ย่า-ตายาย ตามรูปแบบสากลคนโคราชพื้นบ้านเขตเมืองฯ บ้านไชยมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ห่างจากอำเภอเมืองนครราชสีมา ประมาณ 14 ก.ม. ตั้งอยู่บนทางหลวงหมายเลข 304 นครราชสีมา-ปักธงชัย ถนนเส้นนี้เป็นถนนแบ่งเขตหมู่บ้านไชยมงคลหมู่ที่ 1 กับบ้านหนองไทร หมู่ที่ 5 โรงเรียน วัด และสถานือนามิย จึงเข้าอยู่ในเขตการปกครอง หมู่ที่ 5 แต่การใช้บริการยังคงเดิม ชื่ออย่างเป็นทางการยังคงเป็นชื่อบ้านไชยมงคล ในหมู่บ้านไชยมงคลมีครอบครัวอยู่ 226 ครัวเรือน มีประชากรในหมู่บ้าน 1,074 คน มีคุ้มในการดูแลของ อสม. คุ้มเล็ก จำนวน 22 คุ้ม คุ้มอย่างเป็นทางการ 5 คุ้ม คือ 1. คุ้มไชยมงคล (กม.14) 2. คุ้มสวนสัตว์ 3. คุ้มก.ม. 13 4. คุ้มโกรกตะคร้อ 5. คุ้มห้วยยาง (หนองผักมุ้ง) มีสำนักสงฆ์ 1 แห่ง ชื่อสำนักสงฆ์โกรกตะคร้อ โดยมีพระอาจารย์แก้ว คุณเถกานักสงฆ์ มีพระอยู่จำนวน 5 รูป

1.2 สภาพภูมิศาสตร์ (C-2)

ที่ตั้งและอาณาเขตติดต่อ

หมู่บ้านไชยมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ตั้งอยู่ทางทิศใต้ของอำเภอเมืองนครราชสีมา ระยะทางห่างจากตัวอำเภอประมาณ 14 กิโลเมตร

ทิศเหนือ ติดต่อกับ ตำบลหนองจะบก ตำบลโพธิ์กลางอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ทิศใต้ ติดต่อกับ ตำบลธงชัยเหนือ อำเภอปักธงชัย จังหวัดนครราชสีมา

ทิศตะวันออก ติดต่อกับ บ้านหนองพลวงใหญ่ หมู่ที่ 3 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ทิศตะวันตก ติดต่อกับ บ้านหนองปลิง หมู่ที่ 4 และบ้านหนองไทร หมู่ที่ 5 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

การเดินทางจากอำเภอเมืองนครราชสีมา ได้หลายทาง 1. โดยรถประจำทาง สาย 1303 นครราชสีมา-ปักธงชัย 2. รถเมย์สายตลาดแม่กิมเฮง-สวนสัตว์ 3. รถยนต์หรือจักรยานยนต์เข้าประตูค่ายสุรนารี ทั้งสองประตู ออกประตูค่ายสุรนารี หรือประตูกองบิน 1 ฯลฯ บ้านไชยมงคลเป็นที่ตั้งของที่ทำการกำนันตำบลไชยมงคล ที่ตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลไชยมงคล ที่ตั้งองค์การสวนสัตว์นครราชสีมา และภาควิชาการเกษตร สถาบันราชภัฏนครราชสีมา ในส่วนราชการทหาร 2 แห่ง คือ 1. กองพันสรรพาวุธกระสุนที่ 22 2. กองพลพัฒนาที่ 3

ลักษณะภูมิประเทศ

ลักษณะภูมิประเทศของบ้านไชยมงคลหมู่ที่ 1 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีสภาพโดยทั่วไปเป็นที่ราบลุ่ม สภาพดินเป็นดินร่วนปนทราย ทำให้มีการระบายน้ำได้ดี ดินบนมีสีน้ำตาลเข้มหรือสีน้ำตาลปนเทา มีความสมบูรณ์ปานกลาง มีคลองธรรมชาติไหลผ่าน มีบ่อน้ำธรรมชาติ และสระน้ำสาธารณะ 4 แห่ง มีเนื้อที่ทั้งหมดประมาณ 9,876 ไร่ พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้ในการทำเกษตรกรรม ทำไร่ ทำนา และปศุสัตว์ ลักษณะป่าไม้ของหมู่บ้าน ต้นไม้ส่วนใหญ่จะเป็นต้นประดู่ ต้นเต็ง ต้นรัง ต้นพลวง ต้นตะคร้อ ต้นสะเดา จะมีความสมบูรณ์ในเขตป่าชุมชนจำนวน ประมาณ 56 ไร่ ที่ดินเอกชน 3 ราย ประมาณ 25 ไร่ มีพื้นที่ป่าสงวนอีก 1 ไร่ ป่าในสำนักสงฆ์ 18 ไร่

ลักษณะภูมิอากาศบ้านไชยมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา มีลักษณะร้อนและแห้งแล้งในช่วงเดือนมีนาคม-เมษายน ของทุกปี จะเกิดไฟป่าบ่อยครั้งในฤดูแล้ง แต่ก็ไม่ยาวนานนักปลายเดือนพฤษภาคมจะมีฝนตก ทำให้อากาศชื้นขึ้น

สภาพที่ดินเป็นดินแดง ปัจจุบันมีการสร้างถนนคอนกรีตบางสายเข้าไปในหมู่บ้านแต่มีบางเส้นทางที่ยังเป็นดินลูกรังอยู่ สภาพพื้นที่เป็นแอ่งกระทะสูง

ป่าไม้ยังมีเหลือพอควร แต่ไม่ค่อยอุดมสมบูรณ์ส่วนใหญ่จะเป็นการทำไร่มันและไร่อ้อย พื้นที่สาธารณูปโภคจัดสรรแบ่งเป็น ศาลาประชาคม 2 แห่ง คือ สนามกีฬาและหอกระจายข่าว

แหล่งน้ำที่สำคัญของชุมชนมีหนองน้ำอยู่ 1 แห่ง มีลักษณะกว้างและลึกพอควร ชาวบ้านบางครอบครัวจะทำไปใช้ในด้านการเกษตรเลี้ยงและบริโภค แต่ปัจจุบันหมู่บ้านได้มีน้ำประปาใช้แล้ว

1.3 สภาพเศรษฐกิจและสังคม (C3)

ลักษณะประชากร

ประชากรในหมู่บ้านไชยมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา นับถือศาสนาพุทธ มีความสัมพันธ์ในระบบเครือญาติ นับถือผู้นำพ่อใหญ่แม่ใหญ่ มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่เอื้ออาทรซึ่งกันและกันระหว่างคนในคุ้ม รวมถึงในหมู่บ้าน ซึ่งส่วนใหญ่จะมีความสัมพันธ์ทางเครือญาติและมีความเคารพนับถือในตัวผู้นำที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการยึดถือขนบธรรมเนียมประเพณีสากลโคราช มีความสามัคคีมีส่วนร่วมในกิจกรรมสาธารณะอย่างต่อเนื่องมีความเป็นอยู่ส่วนใหญ่เรียบง่าย กลุ่มประชากรที่อพยพเข้ามาอยู่ใหม่ เนื่องจากมีบ้านจัดสรร มีการแบ่งที่ดินขาย ประชากรกลุ่มใหม่นี้มีความเป็นอยู่แบบคนเมืองยากต่อการปกครอง เพราะต่างคนต่างอยู่

ลักษณะความสัมพันธ์ในชุมชน

ความสัมพันธ์ของชาวบ้านไชยมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่จะเป็นระบบเครือญาติ มีจำนวนน้อยที่ย้ายเข้ามาอยู่ใหม่ ซึ่งเกิดจากการขยายตัวของตัวเมือง การนับถือส่วนใหญ่ นับถือศาสนาพุทธ มีขนบธรรมเนียมประเพณีสืบทอดกันมาจากเชื้อสายคนโคราชดั้งเดิม จะช่วยเหลือเกื้อกูลกัน ตามแบบ ปู่ย่า-ตาชาย ซึ่งมีความนับถือกันจนถึงรุ่นปัจจุบัน

องค์กรชุมชน/และกลุ่มอาชีพ

- กลุ่มกรรมการพัฒนาสตรีหมู่บ้าน จำนวน 15 คน
- กลุ่มเยาวชน จำนวน 35 คน
- กลุ่มอสม. จำนวน 22 คน
- กลุ่มลูกเสือชาวบ้าน 35 คน

- กลุ่มไทยอาสาป้องกันชาติ จำนวน 24 คน
- กลุ่มอาชีพรวม 3 กลุ่ม จำนวน 34 คน
- กลุ่มอาชีพสตรีแปรรูปอาหาร จำนวน 10 คน
- กลุ่มอาชีพสตรีทำไร่มัน จำนวน 12 คน
- กลุ่มกองทุนนื้อย จำนวน 12 คน

องค์กรชุมชนและกลุ่มอาชีพทั้งหมดที่กล่าวมาแล้วข้างต้นจะมีการประชุมปรึกษาและเสวนาร่วมกันระหว่างสมาชิกในกลุ่มเดือนละ 1 ครั้ง พร้อมเสนอปัญหาและแนวทางแก้ปัญหาาร่วมกัน

ปัจจุบันชาวบ้านไชยมงคลส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม ได้แก่ ทำนา จำนวน 63 ครอบครัว ทำไร่มันสำปะหลัง จำนวน 98 ครอบครัว ทำไร่ถั่ว จำนวน 12 ครอบครัว ทำสวนผลไม้ จำนวน 4 ครอบครัว เลี้ยงสัตว์ จำนวน 8 ครอบครัว มีจำนวนร้านค้าในหมู่บ้าน จำนวน 7 ร้านค้า ซึ่งดำเนินธุรกิจแบบขายปลีกทั้งหมด ประกอบอาชีพอื่นๆ ได้แก่ รับจ้าง ข้าราชการ จำนวน 34 ครอบครัว

ชาวบ้านไชยมงคลส่วนใหญ่จะมีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ไม่มีโรคติดต่อร้ายแรง เมื่อเจ็บป่วยส่วนมากจะเป็นเพียงแค่วิโรคไข้หวัดธรรมดา ซึ่งเกิดจากสภาพภูมิอากาศและการพักผ่อนไม่เพียงพอ เนื่องจากการทำงานหนัก ไปรับการรักษาที่สถานอนามัยประจำตำบลก็กลับเป็นปกติ

1.4 วัฒนธรรมและประเพณี (C4)

ชาวบ้านไชยมงคล ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ มีวัดอยู่นอกหมู่บ้านคือ วัดใหม่ไชยมงคล ตั้งอยู่ในเขตหมู่บ้านหนองไทร ประชาชนภายในหมู่บ้านมีการทำบุญตามประเพณีท้องถิ่นและวันสำคัญทางศาสนา ได้แก่

เดือนมกราคม	ทำบุญประเพณี	ทำบุญตักบาตรวันขึ้นปีใหม่
เดือนกุมภาพันธ์	ทำบุญประเพณี	ทำบุญตักบาตรเทศน์มหาชาติ
เดือนมีนาคม	ทำบุญประเพณี	ทำบุญตักบาตร ทอดผ้าป่า
เดือนเมษายน	ทำบุญประเพณี	ทำบุญตักบาตรในวันสงกรานต์
เดือนพฤษภาคม	ทำบุญประเพณี	ทำบุญตักบาตรในวันพระ
เดือนมิถุนายน	ทำบุญประเพณี	ทำบุญตักบาตรในวันพระ
เดือนกรกฎาคม	ทำบุญประเพณี	ทำบุญตักบาตรวันอาสาฬหบูชา, วันเข้าพรรษา
เดือนสิงหาคม	ทำบุญประเพณี	จัดกิจกรรมวันแม่แห่งชาติ
เดือนกันยายน	ทำบุญประเพณี	ทำบุญตักบาตรวันสารทไทย

เดือนตุลาคม	ทำบุญประเพณี	ทำบุญตักบาตรวันออกพรรษา, กวนข้าวทิพย์
เดือนพฤศจิกายน	ทำบุญประเพณี	จัดกิจกรรมวันลอยกระทง
เดือนธันวาคม	ทำบุญประเพณี	จัดกิจกรรมวันพ่อแห่งชาติ

วัฒนธรรมทางด้านภาษาชาวบ้านไชยมงคล หมู่ 1 ส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทยโคราชซึ่งเป็นภาษาพื้นเมืองโคราช

1.5 โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากร (C5)

ด้านสาธารณูปโภค

ถนน เมื่อเริ่มก่อตั้งหมู่บ้าน ถนนภายในหมู่บ้านมีลักษณะเป็นหินปนทราย (ทางเกวียน) ต่อมาจึงเปลี่ยนเป็นถนนลูกรังเมื่อปี พ.ศ. 2498 และเปลี่ยนเป็นถนนลาดยางเมื่อปี พ.ศ. 2543 มีความยาวภายในหมู่บ้านทั้งหมดประมาณ 8,000 เมตร แต่ก็ยังมีถนนภายในหมู่บ้านบางเส้นทางที่ยังเป็นลูกรังอยู่ และบางเส้นทางก็เป็นถนนคอนกรีต

การโทรคมนาคม ในหมู่บ้านไชยมงคลมีโทรศัพท์สาธารณะอยู่ 2 จุดคือ บริเวณหน้าสวนสัตว์ และบริเวณหน้าทางเข้าหมู่บ้านอีกหนึ่งจุด มีโทรศัพท์เคลื่อนที่ส่วนบุคคล จำนวน 19 เครื่อง ซึ่งรวมทั้งหมดแล้วยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของประชากรในหมู่บ้าน

ไฟฟ้า หมู่บ้านไชยมงคลทุกหลังคาเรือน เริ่มมีไฟฟ้าใช้ เมื่อ พ.ศ. 2498 แต่ก็ยังมีบางหลังคาเรือนที่ยังต้องพ่วงกับเพื่อนบ้าน เนื่องจากเป็นครอบครัวที่เพิ่งย้ายเข้ามาอยู่ใหม่ หรือไม่ก็เพิ่งแยกออกมาจากครอบครัวใหญ่

น้ำประปา ประชากรในหมู่บ้านไชยมงคลยังไม่มีน้ำประปาใช้ จึงมีการขุดเจาะน้ำบาดาลใช้แทน บางครัวเรือนก็จะใช้น้ำจากแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีอยู่ภายในหมู่บ้าน

ส่วนด้านทรัพยากรธรรมชาติที่เคยเป็นป่า ถูกทำลายไปหมดเหลือแต่ป่าสงวนซึ่งอยู่ในที่ของสำนักสงฆ์ จำนวน 1 ไร่ ป่ายูคาลิปตัสและไร่มันดำปะหลังซึ่งเป็นของชาวบ้านที่มีไว้ทำการเกษตร มีแหล่งน้ำที่เป็นสระน้ำจำนวน 3 แห่งเป็นแหล่งน้ำที่ชาวบ้านใช้ประโยชน์ร่วมกัน สามารถเก็บกักน้ำได้ตลอดทั้งปี บ่อน้ำตื้น 5 บ่อ

1.6 ผู้นำชุมชน และการรวมกลุ่มและปัญหาท้องถิ่น (C6)

หมู่บ้านไชยมงคลมีผู้นำหมู่บ้านทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ ได้แก่ ผู้นำหมู่บ้านที่ได้มาจากการเลือกตั้งอย่างเป็นทางการมีจำนวน 2 คนดังนี้

1. นายณรงค์ เกตุกึ่ง ตำแหน่ง กำนัน
2. นายหาญ เกตุกึ่ง ตำแหน่ง ประธานองค์การบริหารส่วนตำบล

นอกจากนี้ยังมีผู้นำกลุ่มซึ่งมาจากการเลือกตั้งของชาวบ้านที่ไม่เป็นทางการ ได้แก่

1. นางยุวดี ศรีจ้านงค์ ตำแหน่ง ประธานกลุ่มสตรีแม่บ้าน
2. นางวาสนา เลิศกิ่ง ตำแหน่ง ประธานกลุ่มอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน

1.7 โครงการพัฒนาที่ผ่านมา (C7)

ภาครัฐได้เข้ามาช่วยเหลือหมู่บ้านหลายโครงการโดยเฉพาะที่เกี่ยวกับสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท์ นอกจากนี้ก็ยังมีโครงการจัดให้มีถังขยะที่มาตรฐานประจำหมู่บ้าน เพื่อป้องกันการแพร่เชื้อโรค

ภาคเอกชนที่เข้ามาร่วมมือช่วยพัฒนาหมู่บ้านจะเป็นในรูปแบบเงินอุดหนุนจากพรรคการเมือง ตามโครงการต่าง ๆ ที่ชาวบ้านร่วมกันเสนอขึ้น เช่น เงินอุดหนุนให้มีการติดตั้งหลอดไฟฟ้าตามแยกต่าง ๆ ภายในหมู่บ้านเพื่อให้แสงสว่างเวลากลางคืน เงินอุดหนุนพัฒนาสนามกีฬาสำหรับเยาวชนภายในหมู่บ้าน

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับหมู่บ้าน จำแนกตามวัตถุประสงค์ของการประเมิน

วัตถุประสงค์ ข้อ 1 การบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบ้านไชยมงคล หมู่ 1 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

ข้อ 1.1 การมีกองทุนหมุนเวียนเพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้,สวัสดิการของสมาชิก

กองทุนหมู่บ้านไชยมงคล ได้รับอนุมัติเงินเมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2544 โดยเก็บรักษาเงิน 1 ล้านบาทไว้ที่ธนาคารออมสิน สาขาประจวบคีรีขันธ์ หมายเลขบัญชีธนาคาร กองทุนหมู่บ้านไชยมงคล เลขที่ 06-4318-20-011585-0 ส่วนเงินกองทุนนี้จะที่สมาชิกกองทุนได้ร่วมกันสะสมไว้ จำนวน 10 เดือน มียอดเงิน 7,850 บาท เก็บเงินไว้ที่ธนาคารออมสิน สาขาประจวบคีรีขันธ์ เลขที่บัญชี 06-4318-20-011584 -1

ขั้นตอนในการขอกู้และเอกสารประกอบการกู้

1. ต้องสมัครเป็นสมาชิกกองทุนก่อน
2. เขียนโครงการอาชีพที่จะขอกู้เงินไปลงทุน
3. ยื่นเอกสารประกอบการกู้ได้แก่ สำเนาบัตรประชาชน สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาสมุดเงินฝากธนาคารออมสิน หมายเลข สำเนาสมุดเงินฝากธนาคารออมสินผู้ขอกู้ต้องไปเปิดบัญชีกับ

ธนาคารออมสินก่อน

4. กรรมการพิจารณาตรวจสอบ เพื่ออนุมัติเงินแล้วให้ทำสัญญา 1 ชุด และมีบุคคลคำ
ประกัน 2 คน ชั้นตอนนี้มีปัญหาและอุปสรรคตรงที่ชาวบ้านเขียน โครงการที่จะดำเนินงาน ไม่เป็น
อ่านหนังสือไม่ออกและเขียนหนังสือไม่ถูก

การคัดเลือกผู้กู้

1. ผู้กู้ต้องมีภูมิลำเนา มีทะเบียนบ้านอยู่ในหมู่บ้าน ไชยมงคล ไม่น้อยกว่า 6 เดือน
2. เป็นผู้ที่มีความประพฤติดี มีความรู้ ความเข้าใจและเห็นชอบด้วยกับหลักการของกองทุน
3. ไม่ติดการพนัน ไม่พิการสามารถประกอบอาชีพได้

การดำเนินงานตามชั้นตอนนี้จะ ไม่พบปัญหาและอุปสรรคใดๆ

หลักเกณฑ์ในการอนุมัติเงินกู้

1. พิจารณาจาก โครงการของผู้กู้ว่ามีความเป็นไปได้มากน้อยแค่ไหน
2. พิจารณาขอลเงินที่ขอกู้ว่าเหมาะสมและเพียงพอต่อการดำเนินการตามโครงการหรือไม่
3. พิจารณาจากประวัติส่วนตัวของผู้กู้ ประวัติด้านความประพฤติ และประวัติด้านการเงิน
4. เป็นผู้ทีคณะกรรมการกองทุนมีมติเห็นชอบ
5. ต้องเป็นผู้ที่มีความอดทน เสียสละและเห็นแก่ประโยชน์ของกองทุนเป็นสำคัญ
6. สมาชิกจะต้องถือหุ้น ๑ ละ 10 บาท เป็นจำนวน 5 หุ้นขึ้นไปแต่ต้องไม่เกิน 1 ใน 5 ของ

จำนวนหุ้นทั้งหมด

ชั้นตอนนี้จะมีปัญหาตรงที่ผู้กู้ไม่เข้าใจหลักเกณฑ์ในการพิจารณาของคณะกรรมการ
ต้องการจะได้รับเงินเต็มจำนวนที่ขอกู้เท่านั้น

การ โอนเงินให้ผู้กู้

1. ผู้กู้ที่ได้รับอนุมัติเงินกู้แล้วต้อง ไปเปิดบัญชีออมทรัพย์กับธนาคารออมสินสาขาประจวบฯ
 2. กรรมการกองทุนจะ โอนเงินจากบัญชีกองทุนหมู่บ้าน ไชยมงคลเข้าบัญชีของสมาชิกผู้กู้
- ชั้นตอนนี้จะมีปัญหาเนื่องจากสมาชิกผู้กู้อยากได้เงินสดที่สะดวก รวดเร็วไม่ต้องการผ่าน
ระบบบัญชียุ่งยากหลายขั้นตอน

การรับชำระหนี้

1. ผู้กู้แจ้งความประสงค์ขอชำระหนี้เงินต้นพร้อมดอกเบี้ยต่อคณะกรรมการกองทุน
2. ผู้กุนำเงินที่จะชำระคืนไปโอนเข้าบัญชีเงินต้นของกองทุนหมู่บ้าน ไชยมงคลผ่านทาง
ธนาคารออมสินสาขาประจวบฯ

3. ผู้ผู้นำใบเสร็จรับเงินหรือใบแจ้งการโอนเงินมาอบแก่คณะกรรมการกองทุน
 4. ยกเลิกสัญญากู้ยืมเงิน
- ขั้นตอนนี้ยังไม่พบปัญหาใด ๆ เนื่องจากยังไม่ครบกำหนดคืนทุน

การจัดสรรผลประโยชน์

1. ปันผลต่อหุ้น 10 เปอร์เซ็นต์
2. เหลือคืนให้ผู้กู้ 10 เปอร์เซ็นต์
3. เป็นผลตอบแทนคณะกรรมการกองทุน 10 เปอร์เซ็นต์
4. เป็นเงินสวัสดิการผู้ด้อยโอกาส เช่น คนพิการ ฯลฯ 10 เปอร์เซ็นต์
5. เป็นทุนการศึกษาและพัฒนาอาชีพของประชากรในหมู่บ้าน 10 เปอร์เซ็นต์
6. เป็นทุนสมทบกองทุน 25 เปอร์เซ็นต์
7. เป็นทุนเพื่อจัดสวัสดิการแก่สมาชิก 10 เปอร์เซ็นต์
8. เป็นทุนเพื่อสาธารณประโยชน์ของหมู่บ้าน 10 เปอร์เซ็นต์
9. อื่น ๆ ตามที่คณะกรรมการกองทุนเห็นสมควร 5 เปอร์เซ็นต์

จำนวนสมาชิก ณ วันที่ 24 ธันวาคม 2544 มีสมาชิกกองทุน 118 คน และมีสมาชิกกู้เงินไปแล้ว 86 คน

เงินกองทุนหมู่บ้านไซขมมงคล ได้มีการอนุมัติให้กู้เพื่อพัฒนาอาชีพ สร้างงาน สร้างรายได้แล้ว ตัวอย่าง เช่น

1. นายอนก แผลปรุ ได้รับอนุมัติเงินให้กู้จำนวน 20,000 บาท วัตถุประสงค์เพื่อทำไร่มันดำปะหลัง
2. นายระครอง โสดอน ได้รับอนุมัติเงินให้กู้จำนวน 10,000 บาท วัตถุประสงค์เพื่อค้าขาย
3. นางมณีจันทร์ ชูจิต ได้รับอนุมัติเงินให้กู้จำนวน 7,000 บาท วัตถุประสงค์เพื่อค้าขาย
4. นายชัย คำนโค ได้รับอนุมัติเงินให้กู้จำนวน 15,000 บาท วัตถุประสงค์เพื่อทำไร่อ้อย
5. นายหรรษา ทิพย์อาสน์ ได้รับอนุมัติเงินให้กู้จำนวน 8,000 บาท วัตถุประสงค์เพื่อบริการ (ช่างซ่อมรถจักรยานยนต์)

การใช้เงินตามวัตถุประสงค์

จำนวนผู้กู้ที่ใช้เงินเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการที่ได้กำหนดไว้วันนี้ทั้งหมด 86 คน ซึ่งแยกออกเป็นรายกลุ่มอาชีพทั้งเป็นการลงทุนในอาชีพใหม่และเพิ่มทุนในอาชีพเดิมที่ทำอยู่แล้ว เนื่องจากได้รับเงินกู้ยืมไม่เพียงพอต่อการลงทุน

ข้อ 1.2 ความสามารถในการบริหารจัดการกองทุน

คณะกรรมการกองทุนหมู่บ้าน ไชยมงคล มีทั้งหมด 13 คน โดยแยกเป็นชาย 7 คน หญิง 6 คน คุณสมบัติของกรรมการทั้งหมดต้องเป็นคนที่อาศัยอยู่ในหมู่บ้าน ไชยมงคล ไม่นต่ำกว่า 2 ปี (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรื, 2544) เป็นบุคคลที่ทุ่มเทและเสียสละเพื่องานส่วนรวมของหมู่บ้านมาโดยตลอด และเป็นผู้นำกลุ่มต่าง ๆ ที่เคยผ่านงานด้านบริหารจัดการมาแล้วบางส่วน คณะกรรมการทั้ง 13 คนจะถูกแต่งตั้งมาจากชาวบ้านทั้งหมดที่มาร่วมทำประชาคม ประมาณ 3 ใน 4 ของจำนวนครัวเรือนทั้งหมดในหมู่บ้าน ไชยมงคล โดยวิธีเสนอชื่อบุคคลที่เหมาะสมทั้ง 13 คน แล้วให้ชาวบ้านทั้งหมดยกมือสนับสนุน และคณะกรรมการที่ถูกเสนอชื่อจะต้องมีความเต็มใจและพร้อมที่จะปฏิบัติหน้าที่ได้ทันที คณะกรรมการ 1 ชุดจะดำรงตำแหน่ง 2 ปี เมื่อบริหารงานไปได้ 1 ปี คณะกรรมการจะจับฉลากออกกึ่งหนึ่งแล้วเลือกบุคคลที่เหมาะสมเข้ามาปฏิบัติหน้าที่แทนชุดที่จับฉลากออกไป ส่วนการจัดสรรตำแหน่งต่าง ๆ คณะกรรมการทั้งหมดจะคัดเลือกกันเองตามความเหมาะสม (สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรื, 2544) โดยดูจากความสามารถ ความรู้ และประสบการณ์การทำงานของแต่ละคน การพ้นจากตำแหน่งของคณะกรรมการได้แก่

1. เมื่อครบกำหนดระยะเวลา 2 ปี
2. ดาย
3. ลาออก

กระบวนการในการจัดทำระเบียบกองทุนหมู่บ้านเริ่มต้นจากคณะกรรมการที่เป็นแกนนำหลัก ๆ เช่น ประธานกองทุน เภรัญญิกกองทุน และเลขานุการกองทุน ได้ช่วยกันร่างระเบียบกองทุนหมู่บ้าน ไชยมงคล โดยพิจารณาจากข้อมูลพื้นฐาน นำระเบียบกองทุนที่ร่างเสร็จทั้งหมดเสนอต่อที่ประชุมชาวบ้าน เพื่อขอความเห็นชอบและอนุมัติต่อไป ปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ในการร่างระเบียบกองทุนส่วนใหญ่ จะเป็นเรื่องระยะเวลากองทุนภายใน 1 ปี ซึ่งต้องให้สอดคล้องกับระเบียบกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ จะขยายระยะเวลาให้ยาวออกไปมากกว่า 1 ปี ตามความประสงค์ของชาวบ้าน ไม่ได้

ข้อ 1.3 การมีกระบวนการพึ่งพาตนเองโดยการเรียนรู้และคิดริเริ่มเพื่อแก้ปัญหาของตนเอง การสร้างศักยภาพของตนเองและการสร้างเศรษฐกิจพอเพียง

ชาวบ้าน ไชยมงคล ได้มีการพึ่งพาตนเองตั้งแต่กระบวนการสรรหากรรมการกองทุน กระบวนการร่างระเบียบกองทุน กระบวนการจัดทำบัญชีกองทุน ซึ่งการบริหารจัดการดังกล่าวจะมีการช่วยเหลือประสานงานกันของคณะกรรมการกองทุนทุกฝ่ายมีการประชุมร่วมกันเดือนละ 1 ครั้ง

เพื่อเสนอปัญหาที่เกิดขึ้นทั้งปัญหาด้านการบริหารจัดการกองทุน ปัญหาของสมาชิกผู้ถือหุ้น เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาร่วมกันเพื่อเสริมสร้างศักยภาพกองทุนที่เข้มแข็งยั่งยืน เมื่อปัญหาถูกแก้ไขการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ก็คล่องตัวโดยเฉพาะด้านการประกอบอาชีพของสมาชิกเกิดความเชื่อมั่น ส่งผลให้มีการช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันในกลุ่มอาชีพเดียวกัน นำไปสู่การพึ่งพาตนเองได้ในอนาคตโดยไม่ต้องพึ่งพาภาครัฐ ทำให้มีงานหมุนเวียนในหมู่บ้านช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศได้อีกระดับหนึ่ง

ประโยชน์จากการพึ่งพาตนเองดังกล่าวทำให้สมาชิกกองทุนและกรรมการกองทุนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง เรียนรู้จากสภาพความเป็นจริงที่เกิดขึ้นในหมู่บ้านทำให้เกิดประสบการณ์ ก่อให้เกิดองค์กรเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันขึ้น ระหว่างหมู่บ้านอื่นภายในตำบลเดียวกัน เช่น ศูนย์ประสานงานองค์กรชุมชน (ศรช.) ซึ่งประกอบด้วยองค์กรเครือข่ายกองทุนหมู่บ้านในตำบลเดียวกัน เชื่อมโยงกับองค์กรกลุ่มอาชีพ และกลุ่มออมทรัพย์เพื่อการเกษตรภายในตำบลเดียวกัน กิจกรรมของเครือข่ายนี้จะเน้นที่การช่วยเหลือเกื้อกูลกันและกันในการร่วมแก้ปัญหา พัฒนาชุมชนนำไปสู่การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน

ข้อ 1.4 เศรษฐกิจได้รับการกระตุ้นและมีภูมิคุ้มกัน

การให้ข้อมูลข่าวสารเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นมากต่อการพัฒนาอาชีพของชาวบ้าน เพราะอาชีพเกษตรกรรมที่ต้องอยู่กับท้องไร่ท้องนาโอกาสที่จะทราบข่าวความเคลื่อนไหวทางการตลาด โดยเฉพาะที่เกี่ยวกับผลผลิตมีน้อยมาก ดังนั้นในหมู่บ้านไชยมงคล จะมีกำนัน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านและ อบต. เป็นประชาสัมพันธ์และผู้สื่อข่าว เนื่องจากบุคคลเหล่านี้จะเข้าร่วมประชุมกับทางการเพื่อรับทราบข้อมูลข่าวสารจากภาครัฐแล้วนำไปถ่ายทอดให้กับชาวบ้านอีกต่อหนึ่ง สื่อที่ใช้ในการประชาสัมพันธ์ก็มีหลายรูปแบบ เช่น ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้านพูดผ่านหอกระจายข่าว การฝึกประกาศข่าวสารไว้ที่ศาลาแจ้งข่าวชาวบ้าน และการเรียกประชุมชาวบ้านทั้งหมดเพื่อรับฟังร่วมกัน

ส่วนการสร้างความพร้อมของคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านไชยมงคล ประธานกองทุนจะศึกษาและรวบรวมความรู้ รับฟังข่าวสารเรื่องของกองทุน และความเคลื่อนไหวต่าง ๆ ของภาครัฐ แล้วนำมาถ่ายทอดให้คณะกรรมการกองทุนทั้งหมด 13 คน ได้รับทราบและแสดงความคิดเห็นร่วมกันเพื่อเพิ่มวิสัยทัศน์ ครอบคลุมความรู้ นำมาใช้ในการบริหารจัดการกองทุนของหมู่บ้าน ทั้งนี้บัณฑิตกองทุนหมู่บ้านก็ได้ร่วมเสริมสร้างเพิ่มประสิทธิภาพกองทุนหมู่บ้านด้วยการทำเวทีชาวบ้าน ร่วมเสวนาให้สมาชิกกองทุนได้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการกองทุน การแบ่งกลุ่มอาชีพ เพื่อให้สมาชิกกองทุนช่วยเหลือเกื้อกูล แก้ปัญหาร่วมกัน เป็นต้น

นอกจากนี้การมีแหล่งเงินทุนในหมู่บ้านเช่น กองทุนเงินล้าน เงินออมทรัพย์ กองทุนเงิน
 สัจจะ ช่วยเหลือเกื้อหนุนให้เกิดการลงทุน สร้างงาน สร้างรายได้และกระตุ้นเศรษฐกิจของหมู่บ้าน
 ได้คือระดับหนึ่ง

ข้อ 1.5 ประชากรมีศักยภาพและความเข้มแข็งด้านเศรษฐกิจและสังคม

การเสริมสร้างศักยภาพและความเข้มแข็งให้กับประชาชนชาวบ้านไชยมงคล โดยเฉพาะ
 โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน ซึ่งมีบัณฑิตกองทุนเป็นแกนนำ โดย
 เริ่มตั้งแต่การสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ร่วมกันของสมาชิกกองทุนระดับหมู่บ้าน เช่น จัดกิจกรรม
 เสวนาของสมาชิกผู้กู้เงินกองทุนและประกอบอาชีพเดียวกัน ได้แก่กลุ่มอาชีพ เกษตรกรรม ค้าขาย
 และบริการ เพื่อร่วมแสดงความคิดเห็น และสรุปผลร่วมกัน นอกจากนี้ยังมีการจัดกิจกรรม สรุ
 บทเรียนชุมชน โดยให้คณะกรรมการกองทุน และสมาชิกกองทุนเสวนาร่วมกัน

การกำหนดแผนแม่บทชุมชน AIC โดยขอความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้อง ในหมู่บ้านไช
 มงคล ได้แก่คณะกรรมการฝ่ายพัฒนาต่างๆ ครูในโรงเรียน และพัฒนากรประจำตำบล เพื่อ
 วิเคราะห์ แผนแม่บทร่วมกัน

จากการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระดับหมู่บ้านที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น เป็นการสร้างศักยภาพ
 ของประชากรในหมู่บ้านและเชื่อมโยงไปสู่การเพิ่มศักยภาพของประชากรระดับท้องถิ่นในตำบล
 เดียวกัน โดยบัณฑิตกองทุนหมู่บ้านที่อยู่ในตำบลเดียวกัน ร่วมกันจัดทำเวทีสร้างเครือข่ายการเรี
 ญ์ โดยที่มีตัวแทนของแต่ละหมู่บ้านเข้าร่วมเสวนาและสรุปผลร่วมกัน ทำให้เกิดการพัฒนาและ
 เพิ่มศักยภาพ ของประชากรในระดับตำบลขึ้นตามลำดับ

อุปสรรคที่พบจากการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ดังกล่าว ก็คือจะได้รับความร่วมมือน้อยมาก
 โดยเฉพาะการสร้างเครือข่ายการเรียนรู้ระดับตำบล เพราะตัวแทนของแต่ละหมู่บ้านไม่ยอมเสียสละ
 เวลาาร่วมเสวนา เพราะไม่ได้คำตอบแทนจากการเดินทาง และเสียเวลาจากการประกอบอาชีพ
 ส่วนตัว

ทัศนคติของชาวบ้านไชยมงคลที่มีต่อกองทุนเงินล้าน ชาวบ้านส่วนใหญ่รู้สึกยินดีมากที่มี
 กองทุนอยู่ในหมู่บ้าน เพราะจะช่วยให้ชาวบ้าน ได้มีแหล่งกู้ยืมเงินในหมู่บ้านที่มีอัตราดอกเบี้ยต่ำ
 แต่ทัศนคติของชาวบ้านที่มีต่อคณะกรรมการกองทุนพบว่า ชาวบ้านยังไม่เข้าใจบทบาทของ
 คณะกรรมการกองทุน ยังมองในแง่ลบที่ว่าคณะกรรมการกองทุนจะเข้ามาหาผลประโยชน์แก่คน
 เองและพวกพ้อง

ผลการใช้เงินกู้ของสมาชิกผู้กู้เงินส่วนใหญ่ จะไม่ได้นำเงินไปใช้ตามวัตถุประสงค์ที่ขอ
 แต่จะนำเงินไปเพิ่มทุนในอาชีพ ที่ตนเองได้ทำมาก่อนที่จะมีเงินกองทุนมาช่วยเหลือ ซึ่งสมาชิกผู้

เงินทุกคนมีประสบการณ์ในด้านอาชีพเหล่านั้นอยู่แล้ว แต่ลักษณะการดำเนินงานหลังจากผู้เงินกองทุนไปเพิ่มเติมแล้ว ก็ยังอยู่ในรูปแบบเดิม ไม่ได้เพิ่มประสิทธิภาพในอาชีพเท่าที่ควร ทำให้ไม่เกิดการพัฒนาอาชีพที่แน่นอนไม่เป็นที่หมายที่คาดหวังไว้

วัตถุประสงค์ข้อ 2 ปัจจัยด้านบวก และปัจจัยด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวาง การบรรลุเป้าหมายของการระบวงการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง

2.1 ปัจจัยด้านบวกที่ส่งเสริมให้กองทุนหมู่บ้านไซมวงคลบรรลุเป้าหมายได้เริ่มต้นที่ชาวบ้านไซมวงคล มีลักษณะครอบครัวที่เป็นเครือญาติกันเกือบทั้งหมู่บ้านล้วนแต่เป็นชนพื้นเมืองโคราชแต่ดั้งเดิมจะมีอพยพย้ายถิ่นเข้ามาอยู่ก็มีจำนวนน้อยไม่ถึง 10 เปอร์เซนต์ ชาวบ้านจึงมีความผูกพันกัน รักใคร่และปรองดองกันมาโดยตลอด เมื่อมีโรงงานอุตสาหกรรมเกิดขึ้นใกล้กับหมู่บ้าน ทำให้ชาวบ้านมีงานทำ มีอาชีพที่มั่นคงทุกครัวเรือนไม่ทิ้งถิ่นฐานไปทำงานที่อื่นจึงเกิดความอบอุ่นในครอบครัว นอกจากนี้ยังมีการรวมกลุ่มเพื่อช่วยเหลือซึ่งกันและกันภายในหมู่บ้าน เช่น กลุ่มออมทรัพย์จัดตั้งขึ้นเพื่อระดมเงินออมในหมู่บ้าน กลุ่มสตรีแม่บ้านเพื่อการเกษตร จัดตั้งขึ้นเพื่อร่วมกันพัฒนาอาชีพของกลุ่มแม่บ้านที่ว่างงานเพื่อเป็นรายได้เสริมให้กับครอบครัว

ด้านคณะกรรมการกองทุนก็มาจากการแต่งตั้งของชาวบ้านและมีความเต็มใจที่จะเข้ามาช่วยบริหารจัดการกองทุนเป็นผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมของหมู่บ้านอยู่เป็นประจำและมีความเสียสละเห็นแก่ผลประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าผลประโยชน์ส่วนตัว

ด้านผู้นำหมู่บ้าน โดยเฉพาะผู้ใหญ่บ้านมีความยุติธรรมมีวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล มีเมตตาและเสียสละเวลาเพื่อการงานของหมู่บ้านมาโดยตลอด

บัณฑิตกองทุนหมู่บ้านไซมวงคล ได้ทุ่มเทและปฏิบัติหน้าที่ด้วยความมุ่งมั่น มีจุดมุ่งหมายอยากเห็นกองทุนหมู่บ้านพัฒนาไปพร้อม ๆ กับอาชีพของชาวบ้าน

ประวัติส่วนตัวของบัณฑิตกองทุนหมู่บ้านไซมวงคล

ชื่อ นายจเด็จ รัตนะ เพศ ชาย

การศึกษา ปริญญาตรี สถาบันราชภัฏนครราชสีมา สาขาบริหารธุรกิจ(บริหารงานทั่วไป)

ภูมิลำเนา 170 หมู่ที่ 1 ตำบลไซมวงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา

สถานภาพ โสด

ปัจจัยด้านลบที่ขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านไซมวงคล ได้แก่ ปัจจัยด้านข้อมูลข่าวสารจากภาครัฐสู่กองทุน เพราะชาวบ้านส่วนใหญ่และสมาชิกกองทุนยังไม่เข้าใจ

วัตถุประสงค์ของกองทุนยังไม่มีตัวแทนภาครัฐมาอบรมให้ความรู้แก่ชาวบ้านและสมาชิกกองทุนให้เข้าใจถึงเป้าหมายของกองทุนเงินล้านในทิศทางเดียวกัน

การที่ผู้นำชุมชนแบ่งเป็นฝ่ายเห็นแก่ประโยชน์ของพวกเขาเองของคนทำให้เกิดความขัดแย้งของผู้นำทั้งที่เลือกตั้งมาเป็นทางการและผู้นำที่ได้รับเลือกตั้งอย่างไม่เป็นทางการ ทำให้ชาวบ้านเกิดความไม่มั่นใจ ไม่เชื่อมั่นในศักยภาพของกองทุน ขาดการร่วมมือประสานงานกันระหว่างผู้นำชาวบ้านบางกลุ่มกับชาวบ้านทั่วไปและสมาชิกกองทุน การได้รับข้อมูลข่าวสารเรื่องกองทุนที่ไม่ถูกต้องเป็นการบั่นทอนความก้าวหน้าของกองทุนเป็นอย่างยิ่ง

หนี้สินเดิมของชาวบ้าน โดยเฉพาะหนี้สินเดิมของสมาชิกผู้กู้เงินกองทุนเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งทั้งเงินกู้ในระบบ เงินกู้จากสถาบันการเงิน และธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร เงินกู้นอกระบบ ได้เงินกู้จากนายทุนซึ่งคิดอัตราดอกเบี้ยสูงมาก จากการสัมภาษณ์พบว่าสมาชิกผู้กู้เงินส่วนใหญ่มีหนี้สินเดิมอยู่มาก ไม่มีสถานที่สำหรับใช้บริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านที่เป็นอาคารหรือสำนักงานที่มั่นคง จึงไม่มีระบบการจดทะเบียนเอกสารที่ถูกต้องเป็นหมวดหมู่เพื่อสะดวกแก่การค้นหาและยังไม่มีการจัดทำบัญชีที่มีระบบยากต่อการแก้ไขปรับปรุงและตรวจสอบ

วัตถุประสงค์ข้อ 3 การสร้างเครือข่ายองค์กรเพื่อการเรียนรู้และทำให้เกิดความเชื่อมโยงภายในหมู่บ้าน ระหว่างหมู่บ้านและระดับตำบล

คณะกรรมการกองทุนระดับอำเภอ โดยมีนายอำเภอเป็นประธาน มีพัฒนากรอำเภอเป็นอนุกรรมการและเลขานุการ คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับอำเภอ มีหน้าที่ประเมินความพร้อมสนับสนุนการเสริมความพร้อม สร้างความเข้มแข็งของหมู่บ้านและชุมชนเมืองสนับสนุนและติดตามการดำเนินงานกิจกรรมของกองทุนและปฏิบัติหน้าที่ตามที่คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดมอบหมาย เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนกลไกของท้องถิ่นในการดำเนินการพัฒนาการเรียนรู้ร่วมกันในการบริหารจัดการกองทุนด้วยความสมัครใจ ให้คณะอนุกรรมการสนับสนุนระดับจังหวัดแต่งตั้งคณะทำงานเครือข่ายชุมชนระดับอำเภอซึ่งประกอบไปด้วยผู้แทนกลุ่มปรีอองค์กรประชาชนเครือข่ายชุมชน ปราชญ์ชาวบ้าน ผู้นำธรรมชาติในท้องถิ่นที่มีความรู้หรือประสบการณ์ด้านการพัฒนา

วัตถุประสงค์ข้อ 4 ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนและที่กำหนด
โดยกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ

ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของหมู่บ้านไชยมงคล

ตัวชี้วัด	เกณฑ์ชี้วัด	กลุ่มตัวอย่าง (ครัวเรือน)
1. ความสามัคคี	ปานกลาง	35
2. ความซื่อสัตย์	ปานกลาง	35
3. การยกย่องคนทำความดี	ปานกลาง	35
4. การช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	ปานกลาง	35
5. สมาชิกในชุมชนมีโอกาสหาความรู้เพิ่ม	ใช่	35
6. สมาชิกในชุมชนมีอาชีพสามารถ เลี้ยงครอบครัวได้	ใช่	35
7. ครอบครัวในชุมชนมีความอบอุ่นอยู่พร้อมหน้า รักใคร่ปรองดองกัน	ใช่	35
8. ในชุมชนมีการรวมตัวตั้งกลุ่มองค์กรประชาชน	ใช่	35
9. ชุมชนมีการรับฟังความคิดเห็นของสมาชิก ชุมชนเป็นประจำ โดยการประชุมหรือเสวนา	ปานกลาง	35
10. ในชุมชนมีการช่วยเหลือเด็ก สตรี คนชรา คนพิการ และผู้ด้อยโอกาส	ใช่	35
11. ในชุมชนมีผู้นำที่มีคุณธรรม ยุติธรรม	ใช่	35
12. ในชุมชนสามารถร่วมกันแก้ปัญหาของชุมชน โดยมีแผนงานที่คิดโดยสมาชิกในชุมชน	ใช่	35

จากการที่บัณฑิตกองทุนได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมของหมู่บ้านไชยมงคลทั้ง
จากการสังเกตและสัมภาษณ์พบว่า ชาวบ้านไชยมงคลจะมีความสามัคคีรักใคร่ปรองดองกันดีแบบ
เครือญาติ มีการช่วยเหลือเกื้อกูลกันดีพอสมควร เมื่อมีหนี้สินก็จะชำระหนี้ครบจำนวนตรงต่อเวลา
มีความซื่อสัตย์ ไม่คดโกง ใครทำความงามความดีไว้ก็จะถูกยกย่องให้เป็นเยี่ยงอย่างที่ดีแก่บุคคลอื่น

เนื่องจากหมู่บ้านไชยมงคล อยู่ใกล้โรงงานอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี และสวนสัตว์ จึงทำให้ชาวบ้านมีงานทำหาเลี้ยงครอบครัวได้ ไม่มีการอพยพย้ายถิ่นฐานไปทำงานที่อื่นทำให้ครอบครัวมีความอบอุ่นพร้อมหน้ากันส่วนใหญ่จะเป็นครอบครัวขยาย ส่วนผู้ด้อยโอกาสที่ประกอบอาชีพไม่ได้ เช่น คนชราและคนพิการก็จะมีภาครัฐมาให้ความช่วยเหลือบ้างแต่ก็ยังเป็นส่วนน้อยเพราะยังมีคนชราที่ยากจนอยู่จำนวนมากที่ยังไม่ได้รับความช่วยเหลือ สำหรับกลุ่มแม่บ้านที่ว่างงานจะมีการรวมตัวกันตั้งเป็นกลุ่มอาชีพ โดยการสนับสนุนจากภาครัฐทั้งในด้านเงินทุนและการส่งบุคลากรเข้าฝึกอบรมให้ความรู้ด้านการประกอบอาชีพต่าง ๆ แต่ก็ยังไม่เพียงพอต่อความต้องการของชาวบ้าน เพราะใน 1 ปีมีตัวแทนภาครัฐเข้ามาอบรมประมาณ 1 – 2 ครั้ง ซึ่งยังถือว่าน้อย กำนันบ้านไชยมงคล เป็นผู้นำชุมชนที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือเพราะมีคุณธรรมสูง ดำรงตำแหน่งมารวม 10 ปี มีการเรียกประชุมสัมมนาชาวบ้านทุก 1 เดือน เพื่อแจ้งข่าวสารจากภาครัฐ และร่วมมือกับชาวบ้านในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นภายในหมู่บ้าน

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลระดับรายบุคคล

กรณีที่ 1 นายสมโกชน์ สิว่อง

อายุ	25 ปี
สถานภาพ	โสด
การศึกษา	มัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.6)
อาชีพ	ทำการเกษตร
รายได้ของครอบครัวต่อเดือน	5,000 บาท (ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในครอบครัว)
จำนวนสมาชิกในครอบครัว	5 คน
หนี้สินเดิม	กู้เงินจากธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตรและกู้เงินจากนายทุนจำนวน 10,000 บาท
สาเหตุของการเป็นหนี้	รายได้จากการประกอบอาชีพทำไร่นาสวนผสม ไม่เพียงพอเลี้ยงครอบครัว
ปัญหาในการประกอบอาชีพ	ขาดแคลนน้ำเพื่อใช้ในการเกษตรและราคาผลผลิตต่ำ
กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน	จำนวน 10,000 บาท
วัตถุประสงค์ที่กู้	เพื่อนำเงินส่วนหนึ่งไปลงทุนในการประกอบอาชีพ อีกส่วนหนึ่งเก็บไว้เป็นค่าใช้จ่ายในครอบครัว
ประสบการณ์	เคยทำมาแล้ว 1 ปี แต่ไม่ประสบผลสำเร็จเท่าที่ควร เนื่องจากธรรมชาติไม่เอื้ออำนวย ทำให้ขาดทุน

กรณีที่ 2 นายลับ ฟุ่งกลาง
 อายุ 47 ปี
 สถานภาพ สมรสแล้ว
 การศึกษา ป.4
 อาชีพ ค้าขาย
 รายได้ของครอบครัวต่อเดือน 6,000 บาท
 จำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน
 ปัญหาในการประกอบอาชีพ ราคาต้นทุนสินค้าไม่แน่นอน
 ผู้เงินกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 10,000 บาท
 วัตถุประสงค์ที่กู้ เพื่อนำเงินไปเพิ่มทุนในการค้าขาย
 ประสพการณ์ ประกอบอาชีพค้าขายมาเป็นเวลานาน

กรณีที่ 3 นางสุพิศ เข้มพุดชา
 อายุ 39 ปี
 สถานภาพ สมรสแล้ว
 การศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4
 อาชีพ ค้าขายของชำ
 รายได้ของครอบครัวต่อเดือน 6,200 บาท
 จำนวนสมาชิกในครอบครัว 5 คน
 หนี้สินเดิม กู้เงินจากนายทุนนอกระบบเพื่อนำเงินมาลงทุน
 ขั้นต้นเพื่อการค้าขายจำนวน 20,000 บาท
 สาเหตุของการเป็นหนี้ นำเงินมาลงทุนหมุนเวียนค้าขายในช่วงที่เก็บหนี้ยังไม่
 ได้จากการขายเงินเชื่อ
 ปัญหาในการประกอบอาชีพ มีร้านขายของชำประเภทเดียวกันเกิดขึ้นในหมู่บ้าน
 เป็นจำนวนมาก ทำให้ขายสินค้าได้ยากและแข่งขัน
 ผู้เงินกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 5,000 บาท
 วัตถุประสงค์ เพื่อนำเงินไปซื้อสินค้ามาขายเพิ่มเติม
 ประสพการณ์ ประกอบอาชีพค้าขายของชำมา 20 ปี มักจะพบปัญหาของการเงิน
 แบบระบบเงินเชื่อมีลูกค้าเงินจำนวนมากแต่ก็สามารถแก้ไขและ
 ดำเนินการมาได้จนถึงปัจจุบันและมีรายได้เลี้ยงครอบครัวได้ดีขึ้น

กรณีที่ 4.

นายहरรรษา ทิพย์อาสน์

อายุ 25 ปี

สถานภาพ โสด

การศึกษา ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นต้น

อาชีพ ช่างซ่อมรถจักรยานยนต์

รายได้ของครอบครัวต่อเดือน 6,000 บาท

จำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน

หนี้สินเดิม -

สาเหตุของการเป็นหนี้ -

ปัญหาในการประกอบอาชีพ ในอาชีพช่างซ่อมรถจักรยานยนต์ต้องอาศัยความรู้ และเทคนิคใหม่ ๆ มากมายดังนั้นการจะทำงาน จึงต้องใช้เงินทุนในการซื้ออุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพเพิ่มเติมอยู่เสมอ ๆ

กู้เงินจากกองทุนหมู่บ้าน จำนวน 8,000 บาท

วัตถุประสงค์ที่กู้ นำไปเพิ่มทุนในการซื้อวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือ ที่ทันสมัยต่อการพัฒนาการซ่อมรถจักรยานยนต์

ประสบการณ์ มีประสบการณ์ในการประกอบอาชีพช่างซ่อมรถจักรยานยนต์มาแล้วเป็นเวลา 1 ปี ประสบความสำเร็จพอสมควร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

กรณีที่ 5

นายราตรี รัตนะภูมิ
 อายุ 48 ปี
 สถานภาพ สมรสแล้ว
 การศึกษา ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6
 อาชีพ รับจ้าง
 รายได้ของครอบครัว 5,000 บาท
 จำนวนสมาชิกในครอบครัว 4 คน
 หนี้สินเดิม ไม่มี
 สาเหตุของการเป็นหนี้ ไม่มี
 ปัญหาในการประกอบอาชีพ อาชีพรับจ้างรายได้น้อยไม่เพียงพอต่อการ
 ใช้จ่ายในครอบครัว จึงหันมาประกอบอาชีพ
 เสริมโดยทำการเลี้ยงสุกร
 กู้เงินกองทุนหมู่บ้าน 15,000 บาท
 วัตถุประสงค์ที่กู้ นำไปลงทุนเลี้ยงหมูเป็นรายได้เสริม
 ประสบการณ์ มีประสบการณ์มาก่อนเพราะเคยช่วยพ่อแม่เลี้ยง
 โดยเมื่อแยกครอบครัว ได้มาทำอาชีพรับจ้างทั่วไป
 รายได้ไม่ค่อยดีเมื่อมีทุนจึงได้มาลงทุนสร้างรายได้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

ตอนที่ 1 สรุป อภิปรายผล

จากการติดตามผลการประเมินโครงการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง บ้านไชยมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา สามารถสรุปได้ดังต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการประเมินโครงการ

- 1.1 เพื่อศึกษาการบรรลุเป้าหมายของกระบวนการดำเนินงานกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองบ้านไชยมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
- 1.2 เพื่อศึกษาปัจจัยด้านบวกและปัจจัยด้านลบที่ส่งเสริมและขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้าน บ้านไชยมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
- 1.3 เพื่อศึกษาตัวชี้วัดความเข้มแข็งของชุมชนตามทัศนะของประชาชนในหมู่บ้านและระดับความเข้มแข็งของชุมชนตามตัวชี้วัด

2. วิธีการดำเนินการ

- ขั้นที่ 1 การศึกษาให้เข้าใจเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมือง
- ขั้นที่ 2 ศึกษาสภาพการดำเนินงานของกองทุนหมู่บ้านไชยมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา
- ขั้นที่ 3 ใช้ชีพชีโมเดลวิเคราะห์กองทุนหมู่บ้านและกำหนดตัวชี้วัดตลอดจนตัวแปรที่ทำการเก็บข้อมูล
- ขั้นที่ 4 เก็บรวบรวมข้อมูล
- ขั้นที่ 5 ประมวลผลและสังเคราะห์

3. ผลการดำเนินงาน

กองทุนหมู่บ้านไชยมงคล หมู่ที่ 1 ตำบลไชยมงคล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 16 ตุลาคม 2544 มีสมาชิกกองทุนทั้งสิ้น 118 คน คณะกรรมการบริหารจัดการกองทุนมีจำนวน 13 คน แบ่งเป็นชายจำนวน 7 คน หญิงจำนวน 6 คน ได้รับอนุมัติเงินจากภาครัฐบาล

จำนวน 1 ล้านบาท เมื่อวันที่ 24 ธันวาคม 2544 โดยเก็บรักษาเงินไว้ที่ธนาคารออมสิน สาขาประจวบคีรีขันธ์ หมายเลขบัญชีเลขที่ 06-4318-20-011585-0 ได้ปล่อยเงินให้สมาชิกผู้ไปทั้งหมดจำนวน 86 ราย โดยมีรายละเอียดการขอกู้ตามจุดประสงค์ต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- (1) กู้ไปประกอบอาชีพทางเกษตรกรรม 65 ราย
- (2) กู้เพื่อทำการค้าขาย 20 ราย
- (3) กู้เพื่อทำกิจการค้าขนส่งซ่อมรถจักรยานยนต์ 1 ราย

เมื่อมีกองทุนเงินด้านเกิดขึ้นชาวบ้านไชยมงคลได้มีการพึ่งพาตนเอง เริ่มตั้งแต่กระบวนการสรรหากรรมการกองทุน กระบวนการร่างกฎระเบียบกองทุน การทำบัญชี การร่วมกันบริหารจัดการกองทุนให้เข้มแข็ง โดยมีบัณฑิตกองทุนหมู่บ้านได้เข้ามาเพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการกองทุนด้วยการจัดเวทีชาวบ้านให้สมาชิกผู้กู้ได้มีส่วนร่วมเสนอแนะแนวคิดและวิธีแก้ปัญหาในการประกอบอาชีพร่วมกันนอกจากนี้ยังมีการเชื่อมโยงเครือข่ายการเรียนรู้จากกองทุนหมู่บ้านไชยมงคล และกองทุนหมู่บ้านอื่นภายในตำบลเดียวกันผู้กู้โดยมีคณะกรรมการกองทุนระดับอำเภอเป็นฝ่ายประสานงาน และคณะบัณฑิตกองทุนของตำบลไชยมงคลทุกคน

4. การบรรลุวัตถุประสงค์ของกองทุนหมู่บ้านไชยมงคล หมู่ที่ 1 ได้แก่

วัตถุประสงค์ข้อ 1 การเกิดกองทุนหมู่บ้านไชยมงคล ขึ้นได้นั้น เริ่มจากชาวบ้านมีความร่วมมือกัน ประสานงานกัน และมีความต้องการอยากให้มีกองทุนเกิดขึ้นในการประกอบอาชีพ คณะกรรมการกองทุน ก็มีความพร้อมและความเต็มใจที่จะเข้าร่วมบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้านให้เข้มแข็งและยั่งยืน มีชาวบ้านสมัครเข้าเป็นสมาชิกกองทุนเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ มีการวางแผน จัดสรรผลประโยชน์จากกองทุน เพื่อพัฒนาหมู่บ้านทั้งพัฒนาคนและพัฒนาสิ่งแวดล้อม

วัตถุประสงค์ข้อ 2 ปัจจัยด้านบวกที่ส่งผลให้กองทุนหมู่บ้านไชยมงคลบรรลุเป้าหมายได้แก่ ลักษณะความเป็นอยู่แบบเครือญาติกันทั้งหมู่บ้าน ก่อให้เกิดความรักใคร่ปรองดอง ทุกคนรอบครัวมีอาชีพและมีรายได้เงินเหลือครอบครัวได้อย่างพอเพียงโดยไม่มีการอพยพย้ายถิ่นไปทำงานที่อื่นทำให้เกิดความอบอุ่นและผาสุกในครอบครัวประกอบกับผู้นำหมู่บ้านมีความเสียสละและมีคุณธรรมเป็นที่เคารพรักของชาวบ้าน

ปัจจัยด้านลบที่ขัดขวางการบรรลุเป้าหมายของกองทุนหมู่บ้านไชยมงคลได้แก่ หนี้สินเดิมของชาวบ้านก่อนที่จะมีกองทุนเงินด้านเข้ามามีจำนวนมาก โดยเฉพาะหนี้สินเดิมของสมาชิกผู้กู้เงินกองทุน ทั้งนี้หนี้ในระบบและนอกระบบ

วัตถุประสงค์ข้อ 3 เกิดการสร้างองค์กรเครือข่ายเชื่อมโยงการเรียนรู้ระหว่างกองทุนหมู่บ้าน ไชยมงคลและกองทุนหมู่บ้านอื่น ๆ ในตำบลไชยมงคล โดยมีคณะกรรมการระดับอำเภอ และ คณะบัณฑิตตำบลไชยมงคลร่วมกันจัดเวทีระดับตำบลเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ประสบการณ์ และการแก้ปัญหาาร่วมกันของตัวแทนชาวบ้านในตำบล และตัวแทนคณะกรรมการกองทุนแต่ละหมู่บ้าน

วัตถุประสงค์ข้อ 4 ตัวชี้วัดความเข้มแข็งของประชาชนในหมู่บ้านไชยมงคล มาจากความ ซื่อสัตย์ต่อตนเองไม่มีการคดโกงกันภายในหมู่บ้านโดยเฉพาะเรื่องการชำระหนี้ การที่ประชาชน ในหมู่บ้านมีงานทำมีรายได้ทุกครอบครัวทำให้สภาพค้ำฐานะการเงินของชาวบ้านมีความมั่นคง การมีความเป็นอยู่แบบเครือญาติทำให้เกิดความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน โดยเฉพาะการช่วยเหลือผู้ด้อย โอกาสภายในหมู่บ้าน ก่อให้เกิดความสามัคคีแน่นแฟ้น เข้มแข็งและยั่งยืน

5. ผลกระทบโดยตรงและผลกระทบโดยอ้อม

ผลกระทบโดยตรง สมาชิกผู้กู้เงินไปสามารถลงทุนประกอบอาชีพมีรายได้เพิ่มขึ้นใน ครอบครัว ทำให้เกิดการจ้างงานขึ้นในหมู่บ้านสมาชิกสามารถปลดหนี้สินได้บ้าง โดยเฉพาะหนี้ เงินกู้นอกระบบ และผลประโยชน์จากกองทุนสามารถเก็บไว้ให้สมาชิกผู้กู้ยืมต่อไปในอนาคต

ผลกระทบโดยอ้อม มีเงินหมุนเวียนภายในหมู่บ้าน เกิดการซื้อขายแลกเปลี่ยน อุดหนุน เกื้อกูลกันก่อให้เกิดความความสุขในทุกครอบครัว ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจฐานรากของประเทศอีกระดับ หนึ่ง

ตอนที่ 2 ข้อเสนอแนะ

จากการที่ผู้ทำสารนิพนธ์ได้ปฏิบัติงานอยู่ในหมู่บ้านไชยมงคลพบว่า ควรจะมีการปรับปรุงแก้ไข ดังนี้

1. ระเบียบกองทุนหมู่บ้าน

ข้อเสนอแนะที่ 1 ระยะเวลาคืนทุนควรจะให้สมาชิกผู้กู้เงินผ่อนชำระเป็นงวด ๆ ได้ เช่น ชำระทุก 3 เดือน หรือชำระทุก 6 เดือน

ข้อเสนอแนะที่ 2 การปล่อยเงินกู้ฉุกเฉิน ควรระบุเงื่อนไขให้ชัดเจนว่าสมาชิกจะกู้เงิน ฉุกเฉินได้ในกรณีใดบ้าง

2. การบริหารจัดการกองทุนหมู่บ้าน

ข้อเสนอแนะที่ 1 ให้มีการกระจายงานให้คณะกรรมการในแต่ละตำแหน่งให้ทั่วถึง ไม่ใช้ รวบรวมงานรวมอำนาจไว้ที่ประธานและเลขานุการกองทุนเท่านั้น

ข้อเสนอแนะที่ 2 งานด้านเอกสารไม่มีระบบระเบียบ โดยเฉพาะบัญชียังไม่ถูกต้องตามหลักการบันทึกบัญชี และตรวจสอบได้ยาก

3. การนำเงินกู้ไปพัฒนาอาชีพ

ข้อเสนอแนะ อาชีพเดิมที่ผู้กู้เงินได้ทำก่อนที่จะมีกองทุนเงินดำน เมื่อสมาชิกกู้เงินกองทุนไปแล้วไม่ได้มีการพัฒนาอาชีพอย่างจริงจัง ไม่มีการเพิ่มทุนและไม่มีการลงทุนใหม่ อาชีพที่ทำยังอยู่ในรูปแบบเดิมขาดการแก้ไขปรับปรุงให้ดีขึ้น

บรรณานุกรม

- ทวิศักดิ์ นพเกษร. วิฤตสังคัมไทย 2540 กับบทบาทวิทยากรกระบวนการ หนังสือชุด
ชุมชนเข้มแข็ง ลำดับที่ 2. 2542. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนเพื่อ
สังคัม ธนาคารออมสิน. 34 หน้า
- วิจิต นันทสุวรรณ และ จ่านง แรกพินิจ. 2541. รายงานการวิจัยประกอบร่าง
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ประเด็น บทบาทของชุมชนกับ
การศึกษา. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (เอกสารจัดสำเนา)
- ศุริยา วีรวงศ์. ม.ป.ป. แนวคิดการวิจัยและพัฒนา : วิธีการและเทคนิคของการวิจัย
เชิงปฏิบัติการอย่างมีส่วนร่วม. (เอกสารจัดสำเนา)
- อานันท์ กาญจนพันธุ์. 2544. วิถีคิดเชิงซ้อนในการวิจัยชุมชน พลวัตรและศักยภาพ
ของชุมชนในการพัฒนา. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการ
วิจัย. 240 หน้า
- สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. 2544. ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี.
30 หน้า
- สำนักงานคณะกรรมการกองทุนหมู่บ้านและชุมชนเมืองแห่งชาติ สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. 2544. คู่มือสำหรับประชาชน เพื่อ เตรียมการจัดตั้งและดำเนินงานกองทุน
หมู่บ้านและชุมชนเมือง. กรุงเทพมหานคร: สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี. 26 หน้า
- สำนักงานกองทุนเพื่อสังคัม. คู่มือเตรียมความพร้อมกองทุนหมู่บ้าน 1 ล้านบาท(ฉบับหมู่บ้าน).
กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนเพื่อสังคัม ธนาคารออมสิน. 35 หน้า
- วิรัช เดียงหงษากุล. 2529. หลักการพัฒนาชุมชน : บทบาทของสถาบันการศึกษากับการพัฒนา
ชนบท. 240 หน้า